

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 1. 6. 2019

Število objav: 21

Internet: 11

Tisk: 10

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 2

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 3

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 15

Internet	Naslov	Upočasnitev gospodarske rasti: zaposlenost še narašča		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	24ur.com; 742.121, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 12	Avtor	STA , A. K.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrtletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu , živahnejše pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Po dveh četrtletjih...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast kljub upočasnitvi ostaja razmeroma visoka		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Siol.net; 623.038, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrtletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvu , živahnejše pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Po dveh četrtletjih...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast nižja od pričakovanj GZS		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...počasneje. Zaposlenost se je okrepila za 2,6 odstotka, kar po navedbah GZS kaže na umirjanje rasti, polovica vseh novih zaposlenih je dobila zaposlitve v gradbeništvu in predelovalnih dejavnostih. GZS ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrtletju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in...			

Internet	Naslov	Nekdanje prometno okno v svet postalo muzej		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 283.341, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Tomaž Klipšteter		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...na kadrovske podhranjenosti sektorja za presoje vplivov na okolje, ki je posledica premestitve uradnikov na ministrstvo za okolje in prostor zaradi nove gradbene zakonodaje ...			

Internet	Naslov	Za gradnjo vseh najemnih stanovanj na Brdu prispela le ena ponudba		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Finance.si; 144.008, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Vasilij Krivec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Za gradnjo vseh najemnih stanovanj na Brdu prispela le ena ponudba Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: gradbeništvo dodaj stanovanja dodaj Stanovanjski sklad... dodaj Gorenjska gradbena... dodaj Kolektor Koling dodaj Čas branja: 1 min SHRANI 0 31.05.2019...			

Tisk	Naslov	Delodajalci napovedujejo rast zaposlenosti		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 9	Površina: 425 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 1. 6. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Zdenka Melanšek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...leta 2019 napovedujejo 2,6-odstotno rast števila zaposlenih. Predvidevajo 31.100 zaposlitev. Najbolj spodbudne napovedi glede rasti zaposlovanja so v gradbeništvu . Zdenka Melanšek Zavod RS za zaposlovanje med delodajalci z 10 ali več zaposlenimi dvakrat na leto izvaja raziskavo Napovednik zaposlovanja. Med podjetij,...			

Tisk	Naslov	Je kanal C0 sploh potreben?		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 17	Površina: 258 cm ²
	Rubrika, Datum	Mnenja; 1. 6. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Franc Maleiner		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...virov (in s tem običajno prodajo neodvisnosti). Za razliko od nemške zakonodaje, ki strogo prepoveduje razpis umskih storitev, naša zakonodaja (ob pomoči IZS) po osamosvojitvi z razpisi prisiljuje projektante v iskanje ter udinjanje pri dodatnih virih sofinanciranja honorarjev. Franc Maleiner, univ. dipl. inž....			

Tisk	Naslov	Niha v odvisnosti od zahtevnosti del		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 25	Površina: 786 cm ²
	Rubrika, Datum	Svet vozil; 1. 6. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Andraž Zupančič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sledenjem gradbenim predpisom in potem z nadzorom nad kakovostjo del. Največ pa lahko seveda prispeva pravočasno vzdrževanje. Strokovnjaki z zavoda za gradbeništvo so nam na primer povedali, da sicer na preoblikovanje vozne površine najbolj vplivajo prometne obremenitve. »Pri tem težka, predvsem pa pretežka vozila...			

Tisk	Naslov	Gradbeniki brez interesa		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Štajerski tednik; 17.000, Slovenija	Stran: 3	Površina: 167 cm ²
	Rubrika, Datum	Aktualno; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 35	Avtor	S. D.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izvajalec delati pod nadzorom zavoda za varovanje kulturne dediščine, česar se mnogi bojijo, druga težava pa je nedvomno trenutno stanje v slovenskem gradbeništvu . »Manjka ljudi, težko je dobiti izvajalca, veliko dela imajo in si lahko izbirajo projekte. Pred desetimi leti se je na javna naročila prijavljalo po deset...			

Internet	Naslov	Razprava o primanjkljaju živahna predvsem zaradi Italije		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Si21.com; 10.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 38	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...junija). 5. junija bodo na voljo podatki o storitvah v glavnih treh evrskih gospodarstvih ter v ZDA, dan kasneje (6. junija) pa razpoloženje v evropskem gradbeništvu . Bojan Ivanc, CFA, CAIA, glavni ekonomist pri Analitiki GZS Semafor napovedi Napoved 1: 70-odstotna verjetnost za več kot 3-odstotno rast števila prvih...			

Tisk	Naslov	Slovenija ne izkorišča dovolj surovinskih dani		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Eko dežela; , Slovenija	Stran: 50	Površina: 1.126 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	Vesna Bizjak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...uspešno uveljavili na inženirskih in gradbenih trgih. Da uporaba lesa v konstrukcijske namene postopoma raste, pritrjuje tudi dr. Goran Turk, s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani: »Glede na tradicionalno uporabo lesa v graditeljstvu, ki je predstavljala predvsem rabo žaganega lesa za ostrejša in...			

Tisk	Naslov	Les prodira v vse industrijske panoge		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Eko dežela; , Slovenija	Stran: 58	Površina: 1.179 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...industrijske panoge Samo Kranjec Zaradi svojih izjemnih lastnosti se les uveljavlja v številnih panogah, najbolj pa v gradbeništvu , pohištveni industriji in tudi v energetiki. Tudi industrija, podobno kot gradbeništvo , ponovno odkriva les kot zelo obetaven material. V ta namen se pospešeno razvijajo metode in postopki, s pomočjo...			

Tisk	Naslov	Odličnost zahteva (visoke) cilje in doslednost na poti k ciljem		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 8	Površina: 1.276 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Milan Varga		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...odličnosti. Tudi skrb za okolje vam ni tuja. Kako skrbite, da stvari ne ostanejo zgolj na papirju? V Danfoss Trati, kjer sem danes zaposlena, ustvarjamo inženirstvo prihodnosti. V neki drugi obliki je to vselej tudi moje vodilo. Prepričana sem, da je ni stvari na svetu, ki se je ne da spremeniti na bolje, bodisi z...			

Internet	Naslov	Tako naj bi Slovenci gradili po novem		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Preberi.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...LJUBLJANA – Ministrstvo za okolje in prostor je v javno obravnavo dalo osnutka predlogov novel gradbenega zakona in ...			

Tisk	Naslov	V gozdarstvu in lesni industriji kadrov primanjkuje		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Eko dežela; , Slovenija	Stran: 40	Površina: 1.386 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 55	Avtor	Vesna Bizjak		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...tehnik 56 36 Šolski center Ljubljana Mizar 78 69 Obdelovalec lesa 16 14 izrazito izvozno naravnane.« Izvajajo visokošolski študijski program lesarsko inženirstvo ter Univerzitetni študijski program prve stopnje lesarstvo. Diplomanti se lahko zaposlijo v podjetjih, ki se ukvarjajo s proizvodno dejavnostjo, ki vključuje...			

Tisk	Naslov	K 2019 Dusseldorf - št. 1 za plastiko in gumo na svetu		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 199	Površina: 322 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 56	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...virov. Prav ta vidik, torej občutno manjša raba virov, je pogosto spregledan, ko je govora o plastiki. Na drugem mestu s približno dvajsetimi odstotki je gradbeništvo , na tretjem z desetimi pa avtomobilska industrija. Zaradi plastike so avtomobili lažji, kar spet prispeva k manjši porabi goriva in nižjim izpustom. Kljub...			

Tisk	Naslov	Katere panoge so najbolj izpostavljene ohlajanju trgov		
Zaporedna št. 17	Medij; Doseg	SBC PODJETNIK; , Slovenija	Stran: 7	Površina: 1.029 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 58	Avtor	Jan Tomše, Uroš Kokošar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zniževanja zaupanja je Povečanje konkurence 13 % dvig predvidenih stroškov poslovanja. »Največji upad optimizma je opazen za panoge Obrestno tveganje 7 % gradbeništvo , trgovina ter proizvodnja na področju Valutno tveganje 5 % avtomobilske industrije in telekomunikacij. Negativen signal je napoved, da se bo manj investiralo...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast v začetku leta kljub upočasnitvi ostala razmeroma visoka		
Zaporedna št. 18	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 60	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrtletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvo , živahnije pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Po dveh četrtletjih...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast nižja od pričakovanj GZS		
Zaporedna št. 19	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 61	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...počasneje. Zaposlenost se je okrepila za 2,6 odstotka, kar po navedbah GZS kaže na umirjanje rasti, polovica vseh novih zaposlenih je dobila zaposlitve v gradbeništvo in predelovalnih dejavnostih. GZS ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrtletju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in...			

Internet	Naslov	Gospodarska rast v začetku leta kljub upočasnitvi ostala razmeroma visoka		
Zaporedna št. 20	Medij; Doseg	Iusinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 64	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrtletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in gradbeništvo , živahnije pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih. Po dveh četrtletjih...			

Internet	Naslov	Notranjski kmetje: Zaščitne ukrepe zaradi napadov zveri je potrebno izvesti takoj		
Zaporedna št. 21	Medij; Doseg	Notranjskoprimorske.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 5. 2019		
Stran v zbirki: 66	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...travino?«ali»Se odločevalci v Ljubljani s tem, ko nam predlagajo visoke ograje, ne zavedajo, da to potegne za seboj veliko birokracije, ki se nanaša na gradbeni zakon ?«ali»Kakšno je strokovno znanje strokovnjaka bi v poletnih mesecih ponoči, ko se živina pase, le-to zapiral v hleve, čez dan, ko zaradi vročine počiva,...			

Upočasnitev gospodarske rasti: zaposlenost še narašča

Ljubljana, 31.05.2019, 16:05 | Posodobljeno pred dvema urama

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 5 min

AVTOR

A.K. / STA

Gospodarska aktivnost se je v začetku leta 2019 upočasnila, vseeno pa ostaja razmeroma visoka in precej višja od povprečju evrskega območja. Na letni ravni se je BDP v prvem četrtletju povečal za 3,2 odstotka. Pri tem se je tudi domačega trošenja opazno upočasnila, se je pa po dveh četrtletjih nekoliko nižje rasti precej povečal izvoz. Optimist za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek je glede gospodarske rasti optimist.

Domača potrošnja je bila v prvem četrtletju za 1,8 odstotka večja kot v enakem obdobju lani, kar je najmanj v zadnjih treh letih. To rasti so bistveno zadrževale bruto investicije, ki so bile za 1,3 odstotka nižje kot v prvem četrtletju 2018, je danes na novinarski konferenci v Ljubljani povedala **Romana Korenič** iz Statističnega urada RS. Še posebej so se zmanjšale zaloge.

Bruto investicije v osnovna sredstva so se sicer povečale za 9,3 odstotka, kar je podobno kot v preteklih četrtletjih. Pri tem so se investicije v gradbene objekte povečale celo za 18,1 odstotka, vendar se po drugi strani umirja rast investicij v stroje in opremo, prav tako v transportno opremo.

Statistiki sicer opažajo, da so gospodinjstva v opazovanem obdobju upočasnila nakupe trajnih dobrin. "Še posebej se je umirila rast izdatkov za nakupe avtomobilov, kjer so bile stopnje rasti v preteklih dveh letih več kot desetodstotne." | FOTO: iStock

Banka Slovenije pozitivno presenečena

V primerjavi z razmerami v mednarodnem okolju Banko Slovenije četrtna rast investicij v opremo in stroje pozitivno preseneča, medtem ko se ji zdi skok v gradbenih investicijah skladen s povišano rastjo opravljenih gradbenih del. Okrepile so se tako stanovanjske investicije kot investicije v druge vrste zgradb.

Podjetja so v prvem četrtletju zmanjšala zaloge za 2,1 odstotka, kaj bi bil lahko vzrok za to, pa statistiki za zdaj le ugibajo. Ena od možnosti je zmanjšanje naročil, čeprav podatki iz poslovnih tendenc tega ne kažejo, je dejala Koreničeva. Tudi stopnje rasti blagovne menjave ne kažejo bistvenega zmanjšanja naročil.

K 1,8-odstotni rasti domačega trošenja je tako prispevala le končna potrošnja, ta se je na letni ravni povečala za 2,9 odstotka. Potrošnja države se je predvsem na račun sprostitev napredovanj v začetku leta in povečanja plač javnih uslužbencev povečala za 3,6 odstotka, gospodinjstev pa za 2,6 odstotka.

Gospodinjstva upočasnila nakupe trajnih dobrin

Statistiki sicer opažajo, da so gospodinjstva v opazovanem obdobju upočasnila nakupe trajnih dobrin. "Še posebej se je umirila rast izdatkov za nakupe avtomobilov, kjer so bile stopnje rasti v preteklih dveh letih več kot desetodstotne," je povedala Koreničeva. So se pa okrepili dnevni nakupi, torej hrane, pijače, goriva in nekaterih vrst storitev.

Rast zasebne potrošnje je ob nadaljevanju rasti zaposlenosti spodbudila tudi višja rast plač in socialnih transferjev. "Razmeroma visoka pričakovanja v podjetjih glede zaposlovanja in precejšnje pomanjkanje usposobljenih delavcev, ki vpliva na višjo rast plač in ga le delno blažijo povišani prilivi tujih delavcev, kažejo na nadaljevanje podobnih gibanj na trgu dela v prihodnjih nekaj četrletjih," je napovedala v.d. direktorja Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) **Maja Bednaš**.

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek je glede gospodarske rasti optimist. | FOTO: Damjan Žibert

Zaposlenost še narašča

Zaposlenost še narašča, čeprav je tudi tu opaziti umirjanje stopnje rasti. V prvem četrletju je bilo v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v

predelovalnih dejavnostih in **gradbeništvu**, živahnejše pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Po dveh četrletjih nekoliko nižje rasti je bila stopnja rasti izvoza v letošnjem drugem četrletju spet višja, in sicer kar 7,6-odstotna. Za nekoliko manj se je povečal uvoz (6,4 odstotka), kar je vodilo v visok zunanjetrgovinski presežek.

Bolj ugodni pa so podatki ob izločitvi sezone in koledarja; v tej primerjavi je bil BDP v prvem četrletju za 0,8 odstotka višji kot v prejšnjem četrletju in za 3,7 odstotka višji kot v prvem četrletju 2018. | FOTO: iStock

Rast izvoza se je ponovno okrepila, čeprav so razmere v mednarodnem okolju ostale močno negotove, gospodarska rast v evrskem območju pa nizka, ta podatek komentirajo na Banki Slovenije. Dinamika blagovnega izvoza je bila precej močnejša od rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, čeprav se je tudi ta nekoliko povišala v primerjavi z lanskim drugim polletjem. Izpolnjevanje tujih naročil je tako verjetno v veliki meri potekalo prek zmanjševanja zalog, kar je zaviralo rast uvoza.

Z rastjo izvoza je sovpadala solidna rast industrijske proizvodnje, ki je najbolj vpeta v zunanjo trgovino, pa opažajo na Umarju. "Oboje povezujemo z visoko rastjo v omejenem številu podjetij in dejavnosti, ki bi lahko bila vsaj delno začasne narave, in tudi nekoliko višjo rastjo gospodarske aktivnosti v glavnih trgovinskih partnericah," je dejala Bednaševa.

K 1,8-odstotni rasti domačega trošenja je tako prispevala le končna potrošnja, ta se je na letni ravni povečala za 2,9 odstotka. Potrošnja države se je predvsem na račun sprostitev napredovanj v začetku leta in povečanja plač javnih uslužbencev povečala za 3,6 odstotka, gospodinjstev pa za 2,6 odstotka. FOTO: Thinkstock

Rast nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije

Četrtna rast DBP za 3,2 odstotka je najnižja po zadnjem četrtnem 2016, ko je bila triodstotna. Medtem ko je predsednik fiskalnega sveta **Davorin Kračun** takšne številke pričakoval, pa je rast nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije. Ta ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrtnem umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in slabšega vremena, kar niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Del te rasti se bo tako prenesel v naslednja četrtna, pričakujejo.

Bolj ugodni pa so podatki ob izločitvi sezone in koledarja; v tej primerjavi je bil BDP v prvem četrtnem za 0,8 odstotka

višji kot v prejšnjem četrtnem in za 3,7 odstotka višji kot v prvem četrtnem 2018. Tako pravijo tudi na Umarju. "V prvem četrtnem ni prišlo do umirjanja gospodarske rasti," je povzela Bednaševa in dodala, da sta tako medletna kot četrtna rast realnega BDP nekoliko višji kot četrtna prej.

Čeprav gospodarske razmere ostajajo ugodne, še zlasti v primerjavi z drugimi članicami evrskega območja, pa v Banki Slovenije ponovno opozarjajo na nekatere strukturne izzive, med drugim na nizko rast produktivnosti. Ta je bila v letošnjem prvem četrtnem le 0,6-odstotna, so sporočili.

Počivalšek: Zadovoljen sem z vsako rastjo

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo **Zdravko Počivalšek** je glede gospodarske rasti optimist. Zadovoljen je z vsako rastjo, tudi 3,2-odstotno, koliko je znašala v prvem četrtletju, je dejal in dodal, da je treba ustvarjati pogoje za nadaljevanje gospodarske rasti.

"Če govorimo o ohlajanju, je to ohlajanje, in ne kriza. Zadovoljen sem z vsako rastjo, tudi 3,2-odstotno, kot država, kot politika in kot vlada se moramo truditi, da ustvarjamo pogoje, da bo naše izvozno gospodarstvo to lahko počelo še naprej," je povedal minister, ki se mudi na obisku na Madžarskem.

Počivalšek vidi dve glavni nevarnosti za gospodarsko rast Slovenije: morebitno trgovinsko vojno med ZDA in EU, ki bi po njegovih besedah na Slovenijo vplivala posebej na področju avtomobilske industrije, ter pomanjkanje delovne sile.

Glede slednjega je dejal, da mora država z ukrepi pri brezposelnih doseči, da bodo ljudje raje delali, kot bili na zavodu. Doseči je treba, da bodo mlajše generacije prej vstopile na trg dela, ter upokojevcem, ki to želijo, omogočiti delo, pri čemer bi državi plačevali prispevke, in prejemanje pokojnine, kot so si jo zaslužili, da bi lahko *"njihovo znanje in izkušnje izkoriščali za razvoj našega gospodarstva"*. Na koncu ostane še uvoz delovne sile; minister si želi, da bi uvažali *"kulturološko podobno delovno silo"*.

Gospodarska rast kljub upočasnitvi ostaja razmeroma visoka

0,00

Avtor: STA

Foto: Klemen Korenjak

Gospodarska aktivnost se je v začetku leta 2019 upočasnila, vseeno pa ostaja razmeroma visoka in precej višja kot v povprečju evrskega območja. Na letni ravni se je BDP v prvem

četrtertletju povečal za 3,2 odstotka. Pri tem se je rast domačega trošenja opazno upočasnila, se je pa po dveh četrtertletjih nekoliko nižje rasti precej povečal izvoz.

Domača potrošnja je bila v prvem četrtertletju za 1,8 odstotka večja kot v enakem obdobju lani, kar je najmanj v zadnjih treh letih. To rast so bistveno zadrževale bruto investicije, ki so bile za 1,3 odstotka nižje kot v prvem četrtertletju 2018, je danes na novinarski konferenci v Ljubljani povedala **Romana Korenič** iz Statističnega urada. Še posebej so se zmanjšale zaloge.

Bruto investicije v osnovna sredstva so se sicer povečale za 9,3 odstotka, kar je podobno kot v preteklih četrtertletjih. Pri tem so se investicije v gradbene objekte povečale celo za 18,1 odstotka, vendar se po drugi strani umirja rast investicij v stroje in opremo, prav tako v transportno opremo.

V primerjavi z razmerami v mednarodnem okolju Banko Slovenije četrtertletna rast investicij v opremo in stroje pozitivno preseneča, medtem ko se ji zdi skok v gradbenih investicijah skladen s

povišano rastjo opravljenih gradbenih del. Okrepile so se tako stanovanjske investicije kot investicije v druge vrste zgradb.

Podjetja zmanjšale zaloge

Podjetja so v prvem četrtletju zmanjšala zaloge za 2,1 odstotka, kaj bi bil lahko vzrok za to, pa statistiki za zdaj le ugibajo. Ena od možnosti je zmanjšanje naročil, čeprav podatki iz poslovnih tendenc tega ne kažejo, je dejala Koreničeva. Tudi stopnje rasti blagovne menjave ne kažejo bistvenega zmanjšanja naročil.

K 1,8-odstotni rasti domačega trošenja je tako prispevala le končna potrošnja, ta se je na letni ravni povečala za 2,9 odstotka. Potrošnja države se je predvsem na račun sprostitev napredovanj v začetku leta in povečanja plač javnih uslužbencev povečala za 3,6 odstotka, gospodinjstev pa za 2,6 odstotka.

Slovenci manj kupujejo avtomobile

Statistiki sicer opazajo, da so gospodinjstva v opazovanem obdobju upočasnila nakupe trajnih dobrin. "Še posebej se je umirila rast izdatkov za nakupe avtomobilov, kjer so bile stopnje rasti v preteklih dveh letih več kot desetodstotne," je povedala

Koreničeva. So se pa okrepili dnevni nakupi, torej hrane, pijače, goriva in nekaterih vrst storitev.

Top 20 - dobiček		Top 20 - prihodki	
PORSCHE SLOVENIJA, D.O.O.	12.439.714	RENAULT NISSAN SLOVENIJA, D.O.O.	535.121.024
RENAULT NISSAN SLOVENIJA, D.O.O.	8.418.328	PORSCHE SLOVENIJA, D.O.O.	532.713.922
PORSCHE INTER AUTO D.O.O.	3.958.408	PORSCHE INTER AUTO D.O.O.	256.940.790
P AUTOMOBIL IMPORT D.O.O.	3.848.246	AUTOCOMMERCE, D.O.O.	169.047.480
KMAG D.O.O.	3.645.179	AVTO TRIGLAV D.O.O., LJUBLJANA	159.344.880
AVTO AKTIV INTERMERCATUS D.O.O.	3.539.473	TOYOTA ADRIA D.O.O.	133.547.214
AVTO TRIGLAV D.O.O., LJUBLJANA	1.950.899	SUMMIT MOTORS LJUBLJANA, D.O.O.	114.774.913
AUTOCOMMERCE, D.O.O.	1.924.929	KMAG D.O.O.	102.563.177
C AUTOMOBIL IMPORT D.O.O.	1.734.494	P AUTOMOBIL IMPORT D.O.O.	95.307.203
SUMMIT MOTORS LJUBLJANA, D.O.O.	1.504.755	BMW VERTRIEBS GMBH - PODRUŽNICA LJUBLJANA	79.867.843
BMW VERTRIEBS GMBH - PODRUŽNICA LJUBLJANA	1.111.377	C AUTOMOBIL IMPORT D.O.O.	76.398.852
SELMAR, D.O.O.	983.494	HYUNDAI AVTO TRADE D.O.O. LJUBLJANA	69.916.965
SAWAL D.O.O.	968.542	AVTOTEHNIKA CELJE D.O.O.	61.998.872
MIVEKS D.O.O.	947.714	AVTOTEHNA VIS, D.O.O.	58.301.309
A2S D.O.O.	787.075	AVTOHIŠA MALGAJ, D.O.O.	53.486.932
TOYOTA ADRIA D.O.O.	736.160	TPV AVTO D.O.O.	53.116.728
AVTOHIŠA VRTAČ, D.O.O. KRANJ	698.236	A2S D.O.O.	52.481.544
AC - MOBIL, D.O.O. LJUBLJANA	685.149	AVTOHIŠA VRTAČ, D.O.O. KRANJ	51.098.005
PAN-JAN D.O.O.	564.639	ASI D.O.O. IDRJA	49.994.929

Rast zasebne potrošnje je ob nadaljevanju rasti zaposlenosti spodbudila tudi višja rast plač in socialnih transferjev. "Razmeroma visoka pričakovanja v podjetjih glede zaposlovanja in precejšnje pomanjkanje usposobljenih delavcev, ki vpliva na višjo rast plač in

ga le delno blažijo povišani prilivi tujih delavcev, kažejo na nadaljevanje podobnih gibanj na trgu dela v prihodnjih nekaj četrletjih," je napovedala v.d. direktorja Urada za makroekonomske analize in razvoj (Umar) **Maja Bednaš**.

AVTOMOTO

Bajni zaslužki: 100 vodilnih avtotrgovcev v Sloveniji

Umirjanje rasti zaposlenosti

Zaposlenost še narašča, čeprav je tudi tu opaziti umirjanje stopnje rasti. V prvem četrletju je bilo v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in **gradbeništvu**, živahnejše pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Po dveh četrletjih nekoliko nižje rasti je bila stopnja rasti izvoza v letošnjem drugem četrletju spet višja, in sicer kar 7,6-odstotna. Za nekoliko manj se je povečal uvoz (6,4 odstotka), kar je vodilo v visok zunanjetrgovinski presežek.

Okrepljen izvoz

Rast izvoza se je ponovno okrepila, čeprav so razmere v mednarodnem okolju ostale močno negotove, gospodarska rast v evrskem območju pa nizka, ta podatek komentirajo na Banki Slovenije. Dinamika blagovnega izvoza je bila precej močnejša od rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, čeprav se je tudi ta nekoliko povišala v primerjavi z lanskim drugim polletjem. Izpolnjevanje tujih naročil je tako verjetno v veliki meri potekalo prek zmanjševanja zalog, kar je zaviralo rast uvoza.

Z rastjo izvoza je sovpadala solidna rast industrijske proizvodnje, ki je najbolj vpeta v zunanjo trgovino, pa opažajo na Umarju. "Oboje povezujemo z visoko rastjo v omejenem številu podjetij in dejavnosti, ki bi lahko bila vsaj delno začasne narave, in tudi nekoliko višjo rastjo gospodarske aktivnosti v glavnih trgovinskih partnericah," je dejala Bednaševa.

Umirjanja gospodarske rasti še ni

Četrtna rast DBP za 3,2 odstotka je najnižja po zadnjem četrtnem letu 2016, ko je bila triodstotna. Medtem ko je predsednik

fiskalnega sveta **Davorin Kračun** takšne številke pričakoval, pa je rast nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije. Ta ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrtletju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in slabšega vremena, kar niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Del te rasti se bo tako prenesel v naslednja četrtletja, pričakujejo.

Slabše vreme niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Foto: Ana Kovač

Bolj ugodni pa so podatki ob izločitvi sezone in koledarja; v tej primerjavi je bil BDP v prvem četrletju za 0,8 odstotka višji kot v prejšnjem četrletju in za 3,7 odstotka višji kot v prvem četrletju 2018. Tako pravijo tudi na Umarju. "V prvem četrletju ni prišlo do umirjanja gospodarske rasti," je povzela Bednaševa in dodala, da sta tako medletna kot četrletna rast realnega BDP nekoliko višji kot četrletje prej.

Čeprav gospodarske razmere ostajajo ugodne, še zlasti v primerjavi z drugimi članicami evrskega območja, pa v Banki Slovenije ponovno opozarjajo na nekatere strukturne izzive, med drugim na nizko rast produktivnosti. Ta je bila v letošnjem prvem četrletju le 0,6-odstotna, so sporočili.

Gospodarska rast nižja od pričakovanj GZS

Gospodarska rast v prvem četrtletju v višini 3,2 odstotka je nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije (**GZS**), ki je napovedovala štiriodstotno rast. Nižja rast je predvsem posledica znižanja zalog pri podjetjih in negotovosti v mednarodnem poslovnem okolju, so sporočili iz **GZS**.

Zaradi razlike v koledarju - v prvem četrtletju leto je bil en delovni dan manj kot v enakem obdobju lani - je bila sezonsko prilagojena rast še vedno relativno visoka, okoli 3,7-odstotna, pravijo v **GZS**.

"To je podobno kot v zadnjem četrtletju lani. Na nižjo rast **BDP** so imele ključen učinek nižje zaloge. Njihov padec je po naši oceni enkratnega značaja, zato ocenjujemo, da je gospodarska rast v letu 2019 med 3 in 3,5 odstotka uresničljiva," so zapisali.

Zaloge so se po njihovi oceni znižale predvsem v segmentu surovin (trgovina z naftnimi derivati) ter delu predelovalnih dejavnosti, kar lahko odraža zadržanost podjetij pred razpletom brexita in trgovinskimi vojnami. Prispevek zalog naj bi sicer imel v prihodnjih četrtletjih ponovno pozitiven učinek na bruto domači proizvod (**BDP**).

Izvoz je ostal močan in se je realno povečal za 7,6 odstotka, kar je bilo višje kot v predhodnih dveh četrtletjih. Potrošnja države, ki predstavlja okoli petino **BDP**, je bila s 3,6-odstotno rastjo prav tako nad dinamiko zadnjega pol leta, kar po oceni statističnega urada odraža rast plač v javnem sektorju kot tudi več sredstev za skrajševanje čakalnih vrst v zdravstvu.

Bruto investicije v osnovna sredstva so se okrepile za 9,3 odstotka, in sicer predvsem zaradi hitrejše rasti investicij v gradbene objekte, medtem ko so se investicije v stroje in opremo povečevale počasneje. Zaposlenost se je okrepila za 2,6 odstotka, kar po navedbah **GZS** kaže na umirjanje rasti, polovica vseh novih zaposlenih je dobila zaposlitve v **gradbeništvu** in predelovalnih dejavnostih.

GZS ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrtletju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in slabšega vremena, kar niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Del te rasti se bo tako prenesel v naslednja četrtletja, pričakujejo.

Podatki o majski inflaciji so bili ugodnejši od ocen **GZS**, saj je znašala 1,4 odstotka medletno, zbornica pa je pričakovala od 1,7 do 1,8-odstotno rast. V prihodnjih mesecih pričakujejo ponovno hitrejšo rast cen, ki bi letno dinamiko inflacije približala dvema odstotkoma.

Dnevnik.si

SLOVENSKE ŽELEZNICE

Tomaž Klipšteter

31. maj 2019

31. maj 2019 8:00

Nekdanje prometno okno v svet postalo muzej

Maribor z okolico je ta čas največje železniško gradbišče v Sloveniji, prenavo bo doživela tudi mariborska železniška postaja. Prihodnje leto bo dobila tretji peron. Že danes pa ji primanjkuje potnikov.

Ivan Fidler, vodja prometne pisarne na mariborski železniški postaji

Še preden se je povsem ustavil ekspresni vlak, so se moški že drenjali pred vrati. Ko so jih v prvem možnem trenutku odprli, so se vsuli na peron mariborske železniške postaje. Stekli so po stopnicah nizdol in se zgnetli pred blagajne. Družila jih je bojazen, da bodo prepočasni, da bo vlak, na katerem so jih čakali bližnji in prtljaga, vožnjo proti severu nadaljeval brez njih.

NAJNOVEJŠE

Nekdanje prometno okno v svet postalo muzej

2 min

Anonimni alkoholiki (AA): Samo da bi ostali vsak dan trezni

17 min

Toronto veliki finale lige NBA odprl s premierno zmago

26 min

Mali junaki – ko postanete kupec nečesa, česar niste kupili

32 min

Potrebovali bi še več kot deset pediatrov

47 min

Ali je Trump podrl princeso Diano?

47 min

Parkirna hiša bo letošnja koprška največja naložba

1 ura

Za rokerje je zmanjkalo denarja

1 ura

Voda na srečo ni prišla do hiš

1 ura

Bankovci in kovanci

1 ura

Vse objave

Opisani prizor je iz neke davne preteklosti, iz osemdesetih let. Vrveža na mariborskem kolodvoru se dobro spominja tudi **Ivan Fidler**, danes vodja prometne pisarne Maribor. Na železnici je zaposlen od leta 1976. »To je bil vlak številka 253, Slavija ekspres, vozil je na progi Beograd–Dunaj. Bil pa je še vlak številka 499, Hamburg ekspres. Potniki so v Mariboru kupovali vozovnice zato, ker je bilo tik pred mejo ceneje kupiti vozovnico po mednarodni tarifi.«

Mariborski kolodvor je nekoč bil veliko prometno okno v svet. Tiri »južne železnice« so na Štajersko pripeljali razvoj in industrializacijo, število prebivalcev Maribora se je povečalo za večkratnik. Stampedov potnikov iz časa Jugoslavije na mariborski železniški postaji že desetletja ni več. Večino dneva je bolj podobna muzeju kot obratujočemu prometnemu vozlišču. Ogledat si ga je prišla skupina učencev iz Turnišča, iz Prekmurja. Ali so se pripeljali z vlakom? sprašujemo. »Ne z avtobusom,« razočara odgovor učiteljice. Seveda, vožnja z vlakom bi trajala predolgo. Kolodvor so si prišli zgolj ogledat, kakor tudi avtobusno postajo, bili so že v akvariju, zatem gredo še na Pohorje, na Ruško kočjo. Na vlak, kot že rečeno, niso sedli.

Projekti, vredni več kot 320 milijonov evrov

Maribor pa je tudi ta čas največje železniško gradbišče na Slovenskem. Direkcija za infrastrukturo je zagnala prenovo glavnega kolodvora, že nekaj časa poteka polaganje drugega tira proti Šentilju. Prenovo tirov je že doživela tezenska postaja, gradi se podvoz pod Ljubljansko ulico, kjer je nekoč deloval zadnji nivojski železniški prehod v središču slovenskega mesta, na katerem je zapornice ročno dvigal in spuščal čuvaj. Prihodnje leto bodo začeli obnavljati še progo proti Pragerskemu. Skupna vrednost naložb krepko presega 320 milijonov evrov.

Na mariborski postaji že dober teden polagajo nove tire, nato bodo prenovili še oba perona in jima dodali tretjega. »Ta peron sem jaz izposloval,« se nam pohvali Fidler, »v prvotnem projektu je bilo vse to malce drugače zamišljeno, da bi bil tam zadaj za novimi tovornimi tiri. Sem rekel ne, tukaj bo, ob drugem peronu.« Prenovljen kolodvor bo omogočal dodatnih 20 postankov potniških vlakov dnevno, danes jih naštejejo največ 120. »Vsekakor nam bo tretji peron olajšal delo, manj bo čakanja na uvoznno-izvozne signale, lažje bo usmerjanje potnikov,« našteva Fidler. Kam bodo pa peljali ti dodatni vlaki? »Seveda predvsem na glavni progi Maribor–Zidani Most–Ljubljana in upam, da tudi proti Avstriji, kjer pa ni vse odvisno od nas.«

Za potnike bo najopaznejša prenova kolodvorskega podhoda, saj bodo po novem dostopali na perone po tekočih stopnicah in z dvigali. Konec septembra prihodnjega leta, ko naj bi bila sklenjena vsa predvidena gradbena dela, bo pomladitev doživela tudi fasada glavne avle kolodvora, ki so ga zgradili po načrtih mariborskega arhitekta Milana Černigoja.

Čakajoč na Croatia

Ob provizorični platneni ograji, ki loči drugi tir od gradbišča, si je upokojenka s pohodniško palico pomagala pri vzpenjanju po stopnicah. »A tukaj stoji vlak za Celje?« vpraša. Je bil, vendar je prišla 15 minut prezgodaj, na peronu še ni bilo niti spredovnika. »Rada se peljem z vlakom. Nekoč sem se pisala Železnik, odraščala sem v Zidanem Mostu, tam so bili sami železničarji,« nam razkrije **Marjana Kislinger**. Njen vlak, na katerega sta sedla še dva potnika, je s postaje odpeljal točno ob 10.15. Štiri minute pozneje bi moral proti Dunaju kreniti vlak »Croatia«.

Tedaj je na klopi ob tiru 1 še zmeraj sedel par srednjih let ob svojih otovorjenih potovalnih kolesih in nemirno zrl v svoja mobilnika. »Skrbi naju, da bova zamudila prestop na graški postaji,« nam razkrije moški v svetleči kolesarski

majici. V minulih dneh sta prevozila Dravsko kolesarsko pot, približno 400 kilometrov od Italije do Maribora. Zdaj bi se rada vrnila domov, v Predarlberg. Na vlak iz Zagreba sta sedla s 40-minutno zamudo. Podaljšal jo je plaz, ki je zasul tir v bližini Poljčan, kasneje izvemo od Fidlerja.

Direkciji grozi vračanje evropskih sredstev

Direkciji za infrastrukturo se zaradi nerazumno dolgih postopkov pridobivanja okoljevarstvenih soglasij zapleta prenova železniškega vozlišča Pragersko in nadgradnja proge Maribor–Šentilj, je poročal Večer. Zaradi čakanja na agencijo za okolje je ogroženo črpanje evropskega denarja. Evropska unija prispeva 40 od skupaj 63 milijonov evrov, kolikor bo stala ureditev železniškega vozlišča v Pragerskem. Agencija za okolje že več kot leto dni obdeluje dopolnjeno vlogo direkcije. Naložba v nadgradnjo tira na 15,5 kilometra dolgi progi med Mariborom in Šentiljem, skupaj s prenovo mariborskega kolodvora železniške postaje Tezno, znaša kar 253,7 milijona evrov. Evropa prispeva dobrih sto milijonov evrov. Tudi pri tem projektu direkcija že več kot leto dni čaka na okoljevarstveno soglasje agencije za okolje. V tej se izgovarjajo na kadrovske podhranjenosti sektorja za presoje vplivov na okolje, ki je posledica premestitve uradnikov na ministrstvo za okolje in prostor zaradi nove **gradbene zakonodaje**.

Za gradnjo vseh najemnih stanovanj na Brdu prispela le ena ponudba

Čas branja: 1 min

0

31.05.2019 15:00

VASILIJ KRIVEC

Več iz teme:

_____

[gradbeništvo >](#)[stanovanja >](#)[Stanovanjski sklad... >](#)[Gorenjska gradbena... >](#)[Kolektor Koling >](#)[E3 >](#)[CGP >](#)[SGP Graditelj >](#)[VG5 >](#)

Slaba, vendar pričakovana novica glede gradnje stanovanjske soseke okoli 500 najemnih stanovanj **Stanovanjskega sklada Republike Slovenije**. Na javno naročilo za gradnjo celotne soseke je prišla le ena ponudba, ki za 18 milijonov evrov presega ocenjeno vrednost v naročilu.

Ponudbo za gradnjo celotne soseke z 18 stanovanjskimi stavbami so oddali trije partnerji: **Gorenjska gradbena družba, Kolektor Koling** in GP Krk. Za sklop **E3**, kjer se bo gradilo sedem objektov, je njihova ponudba vredna dobrih 39,6 milijona evrov, za sklop **E2**, kjer bo sedem objektov, pa nekaj manj kot 25,5 milijona. Ponudba za oddajo obeh sklopov je tako vredna malo več kot 65 milijonov evrov, kar je za okoli 18 milijonov evrov več od ocenjene vrednosti stanovanjskega sklada, ki je v javnem naročilu objavil 47,2 milijona evrov.

Dve ponudbi le za del projekta

Poleg ponudbe za gradnjo vseh objektov sta prišli tudi dve ponudbi za gradnjo sedmih objektov v sklopu E3. Prva ponudba je vredna 23,7 milijona evrov, oddali pa sta jo novomeški **CGP** in kamniški **SGP Graditelj**. Drugo ponudbo je oddalo ljubljansko inženirinsko podjetje **VG5**, vrednost te ponudbe je bila dobrih 21,6 milijona evrov.

Sklad za zdaj ponudb še ne komentira

Na republiški sklad smo že poslali vprašanja, ali ponudbena vrednost dejansko presega ocenjeno iz javnega naročila in kakšne postopke lahko pričakujemo. Odgovorov do zdaj še nismo prejeli, zato ne vemo, ali bodo ponudbo vseeno sprejeli ali bodo šli v pogajanja s ponudniki in ali bodo izvedli novo javno naročilo.

Cilj stanovanjskega sklada je, da bo mesečni najem kvadratnega metra stanovanja v tej soseski stal sedem evrov, vendar bi višja cena lahko ob tej najemnini porušila vzdržnost investicije. Da današnje odpiranje ponudb ne preseneča, je bilo mogoče sklepati že na podlagi odzivov glede oddaje ponudb za ta projekt, ki smo jih objavili prejšnji teden v članku: **Javno naročilo za gradnjo najemnih stanovanj na Brdu prinaša gradbincem velika tveganja**. Dodatna pojasnila

---

republiškega stanovanjskega sklada bomo objavili takoj, ko jih prejmemo.

Več iz teme:[gradbeništvo >](#)[stanovanja >](#)[Stanovanjski sklad... >](#)[Gorenjska gradbena... >](#)[Kolektor Koling >](#)[E3 >](#)[CGP >](#)[SGP Graditelj >](#)[VG5 >](#)

NAPOVEDNIK ZAPOSLOVANJA

Delodajalci napovedujejo rast zaposlenosti

Delodajalci, ki zaposlujejo 335.000 oseb, za drugo polovico leta 2019 napovedujejo 2,6-odstotno rast števila zaposlenih. Predvidevajo 31.100 zaposlitev. Najbolj spodbudne napovedi glede rasti zaposlovanja so v gradbeništvu.

Zdenka Melanšek

Zavod RS za zaposlovanje med delodajalci z 10 ali več zaposlenimi dvakrat na leto izvaja raziskavo Napovednik zaposlovanja. Med podjetij, ki so jih vključili v aktualno anketiranje, je dobrih 30 odstotkov takšnih, ki menijo, da se bo gospodarska aktivnost v prihodnjih šestih mesecih krepila, dobrih 60 odstotkov vključenih delodajalcev pa ne pričakuje sprememb v obsegu poslovanja. Tretjina je optimistična v napove-

dih glede povpraševanja po njihovih izdelkih ali storitvah. Po dejavnostih so najbolj optimistični delodajalci, ki poslujejo z nepremičninami.

Največja rast v gradbeništvu

Za prihodnjega pol leta delodajalci napovedujejo 2,6-odstotno rast zaposlenosti. V času anketiranja so delodajalci zaposlovali 658.900 delavcev, za naslednjih šest mesecev pa predvidevajo, da bo njihovo število zraslo na 676.100, kar znaša približno 17.300 novih delovnih mest. Anketirani delodajalci načrtujejo, da bodo v šestih mesecih potrebovali 31.100 novih sodelavcev, deloma zaradi nadomeščanja, deloma pa zaradi povečevanja števila zaposlenih. Največjo rast števila zaposlenih predvidevajo delodajalci iz gradbeništvu in poslovanja z nepremičninami. V gradbeništvu je napovedana kar 9,3-odstotna rast zaposlenosti. Optimistične napovedi veljajo tudi za posredovanje ka-

drov. Za nobeno od dejavnosti pa ni napovedan upad zaposlenosti.

Razpis brez prijav

Napovednik zaposlovanja poleg spodbudnih obetov razkriva tudi, da se skoraj polovica delodajalcev sooča s pomanjkanjem ustreznih kadrov. V skupini velikih delodajalcev se s tovrstnimi težavami srečujeta kar dve tretjini delodajalcev. Med poklici, pri katerih imajo delodajalci najpogosteje težave, so vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, zidarji, varilci, kuharji in delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih. Delodajalci, ki so imeli težave pri zaposlovanju, so se v 46 odstotkih primerov soočili s situacijo, ko se na razpisano delovno mesto ni prijavil noben kandidat. Pomanjkanje ustreznih kandidatov so reševali s povečanim obsegom dela že zaposlenih delavcev, prenosom dela na zunanje izvajalce in usposabljanjem zaposlenih. ✕

31.100

SODELAVCEV bodo iskali delodajalci.

Podrobneje o vzorcu

V anketiranje je bilo zajetih 5358 podjetij in organizacij, vprašalnik pa je izpolnilo 2915 vabljenih delodajalcev, pri katerih je bilo zaposlenih 335.000 oseb. Terensko zbiranje podatkov je na zavodu za zaposlovanje potekalo aprila in maja, zajeli pa so delodajalce, ki zaposlujejo 10 ali več delavcev.

V prihodnjega pol leta bodo najpogosteje iskali voznike težkih tovornjakov in vlačilcev, delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, zidarje in varilce. Matjaž Rušič DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Je kanal C0 sploh potreben?

Na 3. programu slovenske televizije sem 29. 5. 2019 gledal prenos 10. nujne seje odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je obravnavala hude nepravilnosti in kršitve slovenske ustave kakor tudi evropske ter naše zakonodaje v zvezi z nedopustno izdajo gradbenega dovoljenja za gradnjo povezovalnega kanala C0 (Medvode–CČN Ljubljana). Zelo zgovorna je bila neudeležba investitorja, Agencije RS za okolje, kakor tudi drugorazredna udeležba zastopnikov določenih političnih strank pri obravnavanju predvidenega hudega ogrožanja zdravja vseh okoli 450.000 Ljubljančanov in uslužbencev iz okolice, saj je pitna voda temelj življenja. Zaradi omejene dolžine mojega prispevka pa se bom omejil le na nekaj pripomb.

Najbolj me čudi, da pobudnikom te gradnje nihče ne zastavi bistvenih vprašanj: »Ali je ta več deset milijonov evrov vreden in škodljivi povezovalni kanal C0 sploh potreben in komu bo najbolj koristila ta gradnja?«

Prepričan sem, da bi se z ekonomsko znatno cenejšo kakor tudi strokovno in ekološko boljšo rešitvijo razširitve ter posodobitve obeh obstoječih čistilnih naprav (Brod in Vodice) očitno znatno manj zaslužilo, kakor se bo z gradnjo nepotrebne, strokovno neutemeljene in hudo nevarnega povezovalnega kanala C0, ki bo povzročil vsega še zdravstveno ogrožal skoraj četrtino prebivalcev RS. Ekološke posledice te nepotrebne predrage in hudo škodljive gradnje bodo postale in

ostale nereverzibilne za vse čase.

Hudo zavajajoče so navedbe g. Krištofa Mlakarja (direktorja Vo-Ka) o bodoči absolutni vodotesnosti kanala C0, saj bi moral vedeti, da v strokovni praksi ne poznamo absolutno vodotesnih kanalov. Že pri obveznem preizkusu vodotesnosti novih kanalov so namreč dopustne s predpisi omejene količinske izgube vode. Eventualno naraščanje dopustnih izgub je treba redno preverjati in preprečiti tudi med obratovanjem. Torej vsi kanali med obratovanjem tekoče »izgubljajo« vsaj te dopustne količine onesnaženih pretokov. Naloga cevni spojki ni samo spajanje cevi, temveč morajo spojke nevtralizirati tudi vse lokalne odklone in premike cevi ter posedke terena. Napovedano dodatno obbetoniranje cevi (s togim, krhkim betonom) je zato popolni strokovni nesmisel. Pri možnih potresih pa bo obbetoniranje še dodatno škodovalo cevem.

Nadalje g. Mlakarju in njegovim sodelavcem priporočam, da strokovno proučijo tudi ustrezne zahteve nemških tehničnih smernic: DWA – A 142, ki natančno predpisujejo ustrezne (na primer dvostenske) načine in strokovne izvedbe prečkanj zaščitnih con (na področjih brez potresne ogroženosti). O krčevitem vztrajanju govorcev pri »strokovni« trditvi, da za »nezahtevno« nekajkilometrsko prečkanje zaščitne cone za pridobivanje pitne vode ni potrebna presoja vplivov na okolje, pa res ne želim izgubljati besed.

Predstavniki ministrstva za okolje in prostor je napovedal tudi naknadno pripravo razpisa za (do sedaj »nepotrebne«) strokovne revizije projektne dokumentacije, kar torej pomeni, da za izdelavo revizije tega (uradno potrjenega »nezahtevnega«) projekta ne bo izbran neodvisni, s strokovnim znanjem najbolj opremljen in v praksi najbolj izkušen strokovnjak, temveč izključno zgolj najcenejši ponudnik.

Obsežna, zahtevna, kvalitetna, neodvisna revizija zahteva obilico strokovnega znanja, izkušenj, časa, stroškov itd., kar se odraža v višini za preživetje izvajalca potrebnega honorarja. Neodvisni projektant potrebuje in prejme za preživetje izključno zgolj zadostni (transparentni) honorar naročnika. Nasprotno pa lahko pomeni »najcenejši« honorar po eni strani ustrezno znižanje obsega ter kvalitete revizije ali pa po drugi strani indirektno prikrito »povrnitev« ustrezno znižane razlike honorarja iz drugih virov (in s tem običajno prodajo neodvisnosti).

Za razliko od nemške zakonodaje, ki strogo prepoveduje razpis umskih storitev, naša zakonodaja (ob pomoči **IZS**) po osamosvojitvi z razpisi prisiljuje projektante v iskanje ter udeležbo pri dodatnih virih sofinanciranja honorarjev.

FRANC MALEINER, univ. dipl. inž. komunale, Ljubljana

TEMA / STROŠEK GRADNJE CEST

Niha v odvisnosti od zahtevnosti del

Gradnja cest in njihovo vzdrževanje je rakava rana slovenske infrastrukturne politike že dolga desetletja. Za to imamo več kot polovico cest v slabem stanju. Predvidevanja o porastu tovornega prometa so bila napačna, ceno pa plačujemo danes.

✚ **Andraž Zupančič**

Dejstvo je, da so slovenske ceste po nekaterih podatkih v bolj klavnem stanju. V skladu s tabelo, ki smo jo dobili v uredništvo, o tem govorijo tudi številke. Leta 2004 smo na primer imeli v zelo slabem stanju okoli 40 odstotkov cest, pred dvema letoma pa jih je oceno zelo slabo dobilo že več kot 50 odstotkov. Skupno imamo pri nas kar 60 odstotkov cest z oceno zelo slabo in slabo. Na drugi strani pa se delež zelo dobrih cest žal zmanjšuje, od leta 2004 je s 25 predlani padel na manj kot 20 odstotkov. Vse ostalo vmes je neko sivo polje in zmes dobrih do mejno dobrih cest.

Planska življenjska doba je 20 let

K uporabnosti in trajnosti cest tako lahko izvajalci največ prispevajo z doslednim sledenjem gradbenim predpisom in potem z nadzorom nad kakovostjo del. Največ pa lahko seveda prispeva pravočasno vzdrževanje. Strokovnjaki z zavoda za **gradbeništvo** so nam na primer povedali, da sicer na preoblikovanje vozne površine najbolj vplivajo prometne obremenitve. »Pri tem težka, predvsem pa pretežka vozila bistveno bolj vplivajo na vozišča kot osebna vozila, celo več desetisočkrat bolj. Zato lahko učinkovito podaljšujemo trajnost vozišč z nadzorom nad osnimi pritiski in skupno maso težkih vozil ter prilagajanjem obremenitev glede na lastnosti in stanje obstoječe voziščne konstrukcije.«

Če torej pri gradnji strokovnjaki pravilno predvidijo prometne obremenitve, načeloma ne bi smelo biti težav. A na Darsu dodajajo nekaj drugega in bolj skrb vzbujajočega. V preteklosti se je namreč tovorni promet, vsaj na avtocestah, povečal bolj, kot so napovedovali. Tako so same ojačitve cest in prilagajanje novim razmeram zelo nazorno ponazorili: »Vzemimo na primer osebni avtomobil. Vsak lahko trdi, da brez težav zdrži 10 let, če ga uporabljamo povprečno, da z

njim torej prevozimo približno 20.000 kilometrov na leto. A kdor z avtomobilom na leto prevozi 100.000 kilometrov, potem zagotovo ne bo mogel imeti avtomobila 10 let.« Kdo se je torej pred leti in desetletji uštel in zakaj, je seveda drugo vprašanje, a to je cena, ki jo moramo danes trpeti in plačevati vozniki.

Ceste se sicer pri nas načrtujejo za računsko življenjsko dobo 20 let, kar pa ne pomeni, da jih v tem obdobju ni treba vzdrževati. Zato jih seveda delajo, tako strokovnjaki, za racionalno življenjsko dobo, med katero jih je treba redno vzdrževati in obnavljati. Takšne, ki jih ne bi bilo treba obnavljati, pa bi bile neracionalno drage. Pogosto naletimo tudi na ugibanja, ali bi bile betonske ceste ali vsaj njihova podlaga racionalnejša in na dolgi rok učinkovitejša rešitev. Tudi tukaj imajo na Darsu svoje mnenje: »Tudi v Sloveniji imamo betonska vozišča, in sicer v večini predorov in na pasovih za počasni promet, kjer poteka večina prometa tovornih vozil. Njihova največja pomanjkljivost je zagotavljanje ustreznih tornih karakteristik, zato so namenjene predvsem voziščem, kjer hitrosti niso visoke.« Če k tej problematiki dodamo še zelo pomembne podnebne vplive, počasi lahko dobimo sliko stanja naših cest. Vreme namreč dodatno vpliva na materiale in njihovo staranje. Tudi sicer velja omeniti, da za nas osnovno tehnično regulativo za gradnjo cest predstavljajo splošni tehnični pogoji iz leta 1989, tem pa so bila pozneje dodana še nekatera dopolnila. Splošni in posebni tehnični pogoji so sicer osnova za današnjo gradnjo cest, v času nekdanje Jugoslavije pa se je gradilo še po standardih JUS. Zdaj, ko smo v EU, delamo po evropskih in slovenskih standardih. Tehnična regulativa se po potrebi nadgrajuje in pokriva različna področja, z njo sledimo spremembam v stroki po svetu.

Peter Lipar s fakultete za **gradbeništvo**

tvö meni, da se vzdrževanje državnih cest izboljšuje. Vlaganja se namreč povečujejo tudi za štirikrat v primerjavi s kriznimi časi okoli leta 2001. »Vendar bomo zaostanek težko nadoknadili. Če bi hoteli v naslednjih desetih letih priti na državnih cestah do neke srednje ravni, torej do ocene cest mejno do dobro, bi morali na leto vlagati še enkrat več denarja kot ga trenutno,« še meni **Peter Lipar**. Velik problem predstavljajo tudi tako imenovane občinske ceste, kjer je za njihovo vzdrževanje zadolžena občina. Tukaj pa so razlike še očitnejše. Po nekaterih podatkih so občine v Sloveniji v preteklosti namenile okoli 5800 evrov za en kilometer vsako leto. Vse skupaj to pomeni okoli 200 milijonov evrov na leto, a razlike med posameznimi občinami so ogromne. Nekatere na primer namenijo več kot 10.000 evrov, večina pa od 3000 do 4000 evrov. Temu primerno so torej nekatere ceste solidno vzdrževane, nekatere pa daleč od tega.

Stanje na avtocestah zadovoljivo

Strokovnjaki sicer ocenjujejo, da je stanje na avtocestah veliko bolj zadovoljivo. Na Darsu so povedali, da cene, kot že omenjeno, zelo nihajo v odvisnosti od zahtevnosti del. Ko na primer zadostuje, da se uredi le vozna površina z nanosom nove obrabne asfaltne plasti, se strošek giblje okoli 400.000 evrov na kilometer smernega vozišča avtoceste. »Ko pa moramo nadgraditi vse varnostne elemente ceste in narediti ojačitev vozišča zaradi novih prometnih obremenitev, je ta strošek okoli 800.000 evrov na kilometer,« dodajajo na Darsu. Najdražja je vsa rekonstrukcija odseka, vključno s posegi na manjših objektih, takrat cena znaša že 1,2 milijona evrov na kilometer. Ali z drugimi besedami: cene kilometra štiripasovne avtoceste se gibljejo od 2,69 do 27,7 milijona evrov na kilometer. »Pri tem velja poudariti, da gre pri povprečni ceni 10,99 milijona evrov na kilometer za statistični podatek in ne za resno primerjavo o dejanski ceni neke avtoceste. Dejstvo je namreč, da ima vsaka avtocesta svoje karakteristike in težavnost in je praktično neprimerljiva z drugimi avtocestnimi odseki,« še pravijo na Darsu. x

20

LET je planska življenjska doba cest, kar pa ne pomeni, da jih v tem obdobju ni treba vzdrževati.

400.000 €

JE NAJNIŽJA POSTAVKA pri izdelavi kilometra avtoceste. Z večjimi zahtevami cena naraste tudi do 1,2 milijona.

5800 €

NA KILOMETER na leto so v preteklosti v povprečju namenile slovenske občine.

1989.

LETA je nastala tehnična regulativa za gradnjo cest, tej pa so bila pozneje dodana še nekatera dopolnila.

60 %

CEST v Sloveniji je dobilo oceno zelo slabo ali slabo. Delež zelo dobrih cest se je od leta 2004 do 2017 zmanjšal s 25 na manj kot 20 odstotkov.

Zaostanek bomo težko nadoknadili. Če bi hoteli v naslednjih desetih letih priti na državnih cestah do neke srednje ravni, torej do ocene cest mejno do dobro, bi morali na leto vlagati še enkrat več denarja, kot ga trenutno.

Peter Lipar
fakulteta za gradbeništvo

Ko na primer zadostuje, da se uredi le vozna površina ceste z nanosom nove obrabne asfaltne plasti, se strošek giblje okoli 400.000 evrov na kilometer smernega vozišča avtoceste. Luka Cjuha

Trnovska vas • Prenova Simoničeve domačije

Gradbeniki brez interesa

Ko je že kazalo, da se bo prenova s slamo krite in več kot dvesto let stare Simoničeve domačije le začela, saj je občina Trnovska vas objavila javno naročilo za izbiro izvajalca, se nanj ni nihče prijavil. Zato so postopek ponovili, a žal tudi v drugo za izvajanje zahtevnih gradbenih del ni bilo zanimanja.

Kdo bo prenovil Simoničevo domačijo? Denar je zagotovljen, a prenova za gradbenike očitno ni zanimiva.

»Zdaj imamo velik problem, saj smo za prvi del prenove, ki se tiče stanovanjskega dela domačije, pridobili evropska sredstva, v projektu pa so jasno določeni roki za izvedbo. Ti roki so zdaj seveda neizvedljivi, zato ne vidim druge rešitve, kot da se sestanem z vodstvom ptujskega Lasa in grem na kmetijsko ministrstvo, da nam odobrijo enoletni odlog, mi pa v tem času poiščemo izvajalca. Pomembno je namreč, da ne izgubimo že odobrenih sredstev, saj občina prenove sama finančno niti slučajno ne zmore,« je zaskrbljen trnovski župan Alojz Benko. »Res nimamo sreče s to hišo. Najprej je dolgo trajalo, da smo se zedinili za prenovno, se uspeli prijaviti na razpis, naš občinski delež po dolgih razpravah vključili v letošnji proračun, na koncu pa nismo dobili izvajalca.«

Eno od težav za dve propadli javni naročili za izbiro izvajalca vidi Benko v dejstvu, da gre za obnovo spomeniško zaščitene stavbe, kar pomeni, da mora izvajalec delati pod nadzorom zavoda za varovanje kulturne dediščine, česar se mnogi bojijo, druga težava pa je nedvomno trenutno stanje v slovenskem **gradbeništvu**. »Manjka ljudi, težko je dobiti izvajalca, veliko dela imajo in si lahko izbirajo projekte. Pred desetimi leti se je na javna naročila prijavljalo po deset interesentov, danes samo še eden ali dva, če sploh kdo. Za prvo fazo obnove pokopališča, ki smo jo izpeljali lani, smo dobili samo eno prijavo, me prav zanima, kako bo z drugo fazo, za katero bo rok prijave kmalu potekel.« **SD**

PETEK, 31. MAJ 2019 GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Razprava o primanjkljaju živahna predvsem zaradi Italije

Izpod peresa glavnega ekonomista pri Analitiki GZS

Porast zanimanja ekonomistov za oceno vrzeli (»output gap«) pri izračunu strukturnega primanjkljaja lahko pripišemo predvsem močnim pritiskom Italije, da pri Evropski komisiji (EK) dobi koncesije za potrditev svežih proračunskih dokumentov. Uradniki iz EK trdijo, da se je metodologija razvijala več let in ne bi smela biti predmet razprave ob vsakokratnih političnih potrebah. Po ocenah EK naj bi se ciklično-prilagojeni primanjkljaj v Italiji povečal s 2,1 % v 2019 na 3,4 % v 2020, javni dolg pa narasel na 135 % BDP. Profesor Monacelli iz Bocconi denimo zaupa bruseljskim izračunom ter ocenjuje, da je nizka gospodarska rast posledica večletnih prenizkih vlaganj, R&R in nizke tehnološke opremljenosti.

Ekspanzivna fiskalna politika (širjenje primanjkljaja) bi povečala rast zgolj na kratek rok, za ceno povečanja dolga. EK je že poslala pismo Giovanniju Trii, italijanskemu ministru za gospodarstvo in finance, ki ima 2 dni časa za odgovor. Podobni pismi sta bili poslani tudi predstavnikoma Belgije in Cipra. Razplet zgodbe bi lahko ogrozil obstoječo italijansko vladno koalicijo, kredibilnost evropskih pravil oziroma njihovega doslednega izvajanja kot tudi solventnost italijanske države in postavil pod vprašaj prihodnost območja evra. ECB bi spet lahko bila izpostavljena pritisku, da nadaljuje z nakupi italijanskih državnih obveznic, kar pa bo politično težko doseгла. Vsaj na kratek rok bi pričakovali šibkost evra (predvsem napram dolarju), ki bi izvirala iz neznank glede usode proračunskih dokumentov Italije.

Instex vse manj uporaben

Ameriške sankcije proti Iranu so spodbudile evropsko stran, da najdejo alternativen način ohranjanja trgovinske menjave z Iranom. Pomembno je tudi vedeti, da lahko njihovo nespoštovanje pomeni uvedbo sankcij napram katerikoli tuji družbi ali banki. Podsekretar ameriške zakladnice naj bi po poročilu Bloomberga pisal predsedniku Instexa ter ga opozoril na možno uvedbo sankcij, ki bi stopile v veljavo proti njemu osebno, vpletenim evropskim družbam, bankam ter državam, če bi Instex začel delovati. Glavni namen Instexa je bil zaobiti ameriške sankcije ter ponuditi plačilo za blago v obe smeri v evrih. Ameriške sankcije proti Iranu so naperjene proti sektorjem energetika, ladjedelništvo in finančni sektor. Na črnem seznamu posameznikov je okoli 700 Irancev. Kar je zanimivo glede našega izvoza blaga v Iran je, da ta v zadnjih dveh letih narašča in je v zadnjih 12 mesecih do februarja presegel 61 mio EUR. Polovico izvoza predstavljajo zdravila, 30 % pa stroji. Iz Irana smo v tem času uvozili za okoli 10 mio EUR blaga. V ZDA smo v 2018 izvozili za okoli 570 mio EUR.

Evropski letalski šampion na tnalu trgovinskih vonj

Evropska komisarka za trgovino Cecilia Malmström je evropske ministre opozorila, da se z ameriško stranjo niso uspeli dogovoriti glede spora pred WTO o nedovoljeni pomoči ameriški družbi Boeing in evropskemu Airbusu. Uvedba carin je tako po razsodbi WTO legalna, saj naj bi Airbus res prejemal nedovoljene subvencije. Prav tako naj bi enako razsodili glede Boeinga, vendar naj bi se razsodba prvega primera zaključila predvidoma letošnjega julija, druga pa šele v naslednjem letu. Pričakovati je, da bodo carine uvedene na katerega od evropskih kmetijskih izdelkov, kot so vino ali sir, vendar odločitev še ni dokončna.

Boljše razpoloženje v kitajskem gospodarstvu

Zadnja anketa nemškega centra za evropske gospodarske raziskave ZEW, izvedena med 2. in 16. majem, je pokazala, da so se pričakovanja svetovnih finančnih strokovnjakov o makroekonomskem razvoju Kitajske izboljšala na najvišjo raven po marcu 2018. Rast naj bi znašala okoli 6 %, cene pa naj bi porasle za okoli 2,4 %. EconPol Europe je februarja 2019 ocenil, da bi aktualna višina carin znižala kitajski izvoz v ZDA za 52 mrd EUR, kar naj bi skrčilo kitajski BDP za 5,7 mrd EUR. ZDA naj bi zaradi sankcij izgubile 2,6 mrd EUR BDP, pridobila pa bi Evropa, in sicer za 345 mio EUR. Glede na ekonomsko velikost teh gospodarstev lahko govorimo o zanemarljivih številkah.

Hrvaški BDP v 1. četrletju precej navzgor

Hrvaška je objavila tekoče ekonomske številke za 1. četrletje 2019, ko se je gospodarstvo medletno okrepilo za 3,9 %, kar je bilo nad ocenami HINE (3 %), hrvaške tiskovne agencije. Glavni element presenečenja je bila visoka rast investicij, ki se je zaradi uspešnega črpanja EU sredstev, gradnje splitskega letališča in mosta čez Pelješac ter druge stanovanjskega gradnje povečala za 11,5 % medletno. Potrošnja hrvaških gospodinjstev se je povečala kar za 4,4 %, tudi zaradi znižanja davkov, 3,5-odstotne rasti neto plač, rasti zaposlenosti in rastoče turistične potrošnje. Tudi njihova zadolženost je hitro porasla, medletno za 12 %. Hrvaški potrošniki so najbolj optimistični v zgodovini merjenja tega kazalnika, celo bolj kot v območju evra. V drugi polovici leta naj bi se rast upočasnila na okoli 2 %, v celotnem letu pa bi lahko znašala okoli 3 %.

Majska gospodarska klima nekoliko navzgor, slovenske zaposlitvene agencije z manj prometa

Majska gospodarska klima v EU-28 se je po več mesecih slabljenja pričakovano nekoliko izboljšala, in sicer predvsem zaradi rahlega izboljšanja pri industrijskem kazalniku (ki ostaja negativen) ter kazalniku razpoloženja potrošnikov. Prodaja storitev je bila v prvem četrletju 2019 v Sloveniji višja za 8,4 %. K rasti prihodka na letni ravni so prispevale vse opazovane skupine storitvenih dejavnosti, najbolj pa strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (predvsem v dejavnosti arhitekturnega in tehničnega projektiranja ter podjetniškega svetovanja); prihodek v teh dejavnostih je bil namreč za 13,9 % višji kot v enakem obdobju lani. V gostinstvu je bil višji za 10,2 %, v dejavnosti prometa in skladiščenja za 8,3 %, v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih za 5,2 %. V zaposlitvenih dejavnostih je upadel za 3,7 %, kar po naši oceni pomeni manjšo uporabo agencijskega dela med delodajalci v drugih sektorjih.

Dogodki v naslednjem tednu: trgovinska menjava v aprilu

V petek, 7. maja, bodo objavljeni slovenski podatki o aprilski blagovni menjavi, ki naj bi bili za spoznanje šibkejši kot v preteklih mesecih. Izvoz naj bi se po naši oceni povečal za okoli 3-4 % (marec: +2,9 %, jan.-mar. 2019: +8,7 %), uvoz pa za 7-8 % (marec: +6,2 %, jan.-mar. 2019: +8,5 %). Na nivoju mednarodnih podatkov bodo zanimivi razpoloženje nabavnih menedžerjev v glavnih svetovnih gospodarstvih ter izbranih evropskih državah (objava 3. junija). 5. junija bodo na voljo podatki o storitvah v glavnih treh evrskih gospodarstvih ter v ZDA, dan kasneje (6. junija) pa razpoloženje v evropskem **gradbeništvu**.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA, glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 70-odstotna verjetnost za več kot 3-odstotno rast števila prvih registracij osebnih avtomobilov (108.000 v 2018) (nespremenjeno).

Napoved 2: 80-odstotna verjetnost, da bo medletna rast cen v maju 2019 med 1,8 in 1,9 % (nespremenjeno).

Napoved 3: 60-odstotna verjetnost za uvedbo ameriških sankcij na določene evropske proizvode do avgusta 2019 (NOVO).

Slovenija ne izkorišča dovolj surovinskih danosti

Vesna Bizjak

Skrajni čas je, da se začnemo zgle-
dovati po dobrih praksah držav, ki
so, podobno kot mi, porasle z goz-
dovi, in gozdno bogastvo preobliku-
jemo v gradbeno.

**Les je eden najstarejših konstrukcijskih ma-
terialov; v Sloveniji ima v gradnji tradicionalno
mesto, raba postopoma še vedno narašča. V zad-
njem času se širi predvsem na račun sodobnih
pristopov izdelave lesenih kompozitnih konstruk-
cijskih elementov, vendar pa bi lahko glede na
bogastvo gozda pri nas les izkoriščali dosti bolje.**

»Les je eden najstarejših konstrukcijskih ma-
terialov, raba lesa in konstrukcijskih kompozitov
še vedno kontinuirano narašča. Dejstvo je, da še
vedno razvijamo nove materiale na osnovi lesa
in jih uspešno uvajamo na trg gradnje z lesom.
Ključni dejavnik, ki omogoča rast, je razvoj našega
razumevanja lesa kot gradbenega materiala,«
pravi dr. Miha Humar z Oddelka za lesarstvo Bi-
otehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Novi
napredni lesni kompoziti so se tako uspešno
ujeljavili na inženirskih in gradbenih trgih.

Da uporaba lesa v konstrukcijske namene
postopoma raste, pritrjuje tudi dr. Goran Turk,
s Fakultete za **gradbeništvo** in geodezijo Univer-
ze v Ljubljani: »Glede na tradicionalno uporabo
lesa v graditeljstvu, ki je predstavljala predvsem
rabo žaganega lesa za ostrejša in medetažne kon-
strukcije, se v zadnjem času širi uporaba lesenih
kompozitov, kot so lepljeni leseni nosilci, križno
lepljene plošče in drugo.«

»Trenutna situacija v gradnji z lesom je v
splošnem pozitivna, a, da bomo dohiteli najbolj
napredne države, nam precej manjka na več pod-
ročjih,« pa opozarja dr. Bruno Dujič, direktor in
vodja razvoja pri podjetju CBD gradbeno in po-
slovno projektiranje, d. o. o.

Les je osnovni material trajnostne gradnje

Osveščanje na področju trajnostne gradnje
je po Dujičevih besedah na zelo visoki ravni, s
čimer so investitorji soočeni z nujnostjo varo-
vanja okolja in usmerjeni v trajnostno gradnjo,

ki sprejema les kot osnovni gradbeni in konstrukcijski material. »Tudi država osveščene graditelje ustrezno spodbuja s subvencijami. Ugodne spodbude so namenjene tudi gradnji javnih objektov.

A takšnemu razvoju trajnostnega **gradbeništva** in povpraševanju ne sledi lesnopredelovalna panoga, ki trenutno stagnira na nivoju žagarstva, ni pa težko pričakovanega nadaljnje- ga preboja pri izdelavi predvsem križno lepljenih ploskovnih elementov, ki so pred 20 leti povzročili prepored lesene gradnje z možnostjo izvedbe večjih in zahtevnejših konstrukcijskih

sistemov,« izpostavlja sogovornik. Tako je največji izziv po njegovih besedah ravno na področju proizvodnje lesenih konstrukcijskih elementov, kjer bomo morali v Sloveniji poleg trenutno treh manjših proizvajalcev lepljenih nosilcev postaviti in začeti proizvodnjo križno lepljenih ploskovnih elementov. »Če pa bi te izvajali kot nadgradnjo osnovnih ploskovnih elementov z rebri, ki ob manjši porabi surovine omogočajo celo višje mehanske lastnosti, bi pa takšni produkti lahko bili celo konkurenčni na tujih lesno razvitih trgih, kot je npr. avstrijski,« še doda.

Ključno razumevanje lesa kot gradbenega materiala

Sodobni pristopi za izdelavo lesenih kompozitnih konstrukcijskih elementov so tisto, kar danes po besedah Turka omogoča širšo in tudi bolj smotrno rabo lesa.

Glavna gonilna sila povečane rabe lesenih kompozitov pa je, kot navaja Humar, vedno večja potreba po ekonomsko ugodnih in kakovostnih stanovanjih: »To povpraševanje je vodilo razvoj našega razumevanja lesa kot gradbenega materiala in našo sposobnost analiziranja in oblikovanja varne in funkcionalno učinkovite rabe lesa in lesenih kompozitov. Lameliran lepljen les in križno lepljene plošče so danes ključni gradbeni materiali za napredne konstrukcije v Evropi. Če jih želimo uporabiti v bolj izpostavljenih aplikacijah, je treba izboljšati njihove ključne odpornostne lastnosti in določiti njihovo življenjsko dobo pri uporabi na prostem.«

Pred 20 leti so bile, kot pojasnjuje Dujič, izvedbe lesenih objektov namreč večinoma usmerjene v manjše stanovanjske objekte, ki so bili izdelani iz prefabriciranih

tako imenovanih veliko-panelnih sendvič elementov, kjer osnovno konstrukcijo tvori lesen okvir, ki je nato poploščen z različnimi obložnimi ploščami, kot so npr. OSB ali vezane lesene plošče, mavčno vlaknaste plošče in podobne, v notranjosti pa je razpeljana inštalacija in zapolnjeno z izolacijo. Takšna lesena oziroma tako imenovana montažna gradnja je bila zaradi manjše nosilnosti in večje deformabilnosti večinoma omejena na manjše objekte oziroma enodružinske hiše. Tako smo v preteklosti imeli le nekaj proizvajalcev montažnih objektov, večina tesarskih podjetij pa je izdelovala le lesene strešne konstrukcije.

»Prelomno obdobje v gradnji z lesom se je zgodilo na prehodu v 21. stoletje, ko se je razvila tehnologija proizvodnje veliko-panelnih lesenih masivnih križno lepljenih ploskovnih elementov, ki se na CNC razrežejo v konstrukcijsko sestavno shemo, ki pa se nato z izjemno natančnostjo hitro sestavi na terenu.« še pove sogovornik. Ob tem izpostavlja, da imamo v Sloveniji veliko manjših tesarskih podjetij, ki jim je takšen način gradnje izjemo blizu, s čimer imamo velik potencial, da bi lahko bila tudi manjša slovenska podjetja konkurenčna na tujih trgih.

20

let je od tega, kar so križno lepljeni ploskovni elementi v razvitih državah povzročili preporod lesene gradnje.

Najbolj gozdnate države so tudi vodilne v predelavi lesa – razen Slovenije

Raba lesa v **gradbeništvu** je v določenih državah sveta dosegla zelo visoko stopnjo predvsem z razvojem sodobnih tehnologij njegove predelave in izdelave lesenih gradbenih konstrukcijskih elementov. »Tako se visokotehnološka predelava lesa in njegova uporaba v gradbene namene najbolj razvija v državah, ki spodbujajo trajnostno gradnjo, kjer les, kot naravni material predstavlja tudi prednostni gradbeni material. Vsekakor pa je razvoj odvisen tudi od surovinske osnove. V Evropi so vodilne države glede predelave lesa tudi države z največjo gozdnatostjo. To so Avstrija, Finska in Švedska, sledijo pa jim Estonija in Latvija ter nekoliko manj gozdnate, a tehnološko zelo razvite, kot so Nemčija, Italija in Češka. Slovenija kot ena izmed najbolj gozdnatih držav zavidljivih rezultatov v lesnopredelovalni panogi ne dosega,« pojasnjuje Dujič.

Kot še poudari, lahko upravičeno trdimo, da Slovenija ne izkorišča surovinske danosti, saj les kot strateški material večinoma brez predelave prodaja predvsem v Avstrijo, ki pa ga predela v višje stopnje produktov in prodaja povsod po svetu v visoko dodano vrednostjo. »S tem pa ne izkoristimo možnosti, ki nam jih omogočajo naravne danosti in trenutni svetovni trend nujnosti preoblikovanja **gradbeništvu** v trajnostni smeri, kjer imajo leseni konstrukcijski elementi zelo pomembno vlogo,« še doda Dujič.

Izziv: Uporaba listavcev pri gradnji

Zaradi naravnih nesreč, kakršen je bil žledolom pred nekaj leti, in vedno bolj očitnih podnebnih razmer se struktura našega gozda relativno hitro spreminja. Delež iglavcev, ki so se tradicionalno najpogosteje uporabljali v gradnji stavb, se postopoma manjša tudi zaradi napadov podlubnikov. »Z manjšanjem deleža smreke se večja delež listavcev, pri nas najpogosteje bukve. Uporaba bukovega lesa in lesa drugih listavcev v gradbeni konstruktivi je velik izziv za lesnopredelovalno industrijo in **gradbeništvo**, saj je trenutno znanje o obnašanju konstrukcij, izdelanih iz lesa listavcev, še relativno skopo,« razlaga Turk.

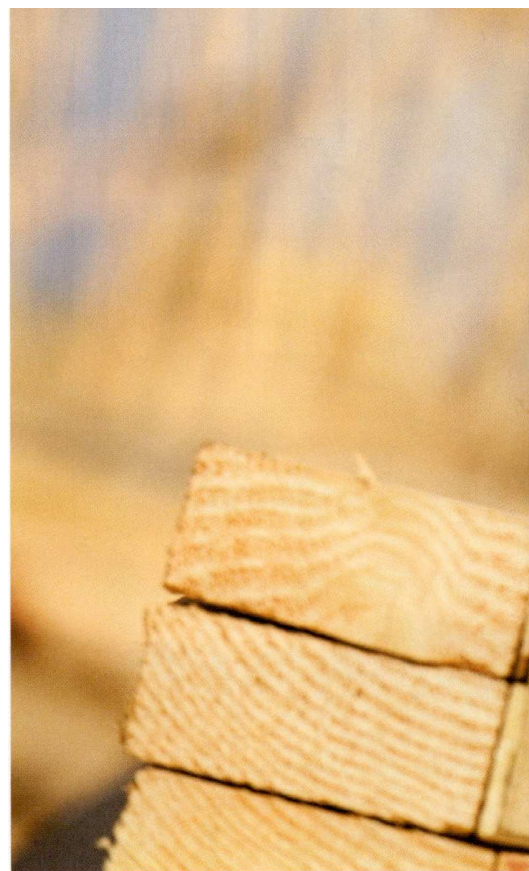
V Evropi trenutno na tem področju potekajo različni mednarodni in nacionalni razvojni in raziskovalni projekti. »Raziskave potrjujejo, da so mehanske lastnosti bukve in hrasta bistveno boljše od smreke, jelke ali bora. Nekaj skrbi povzročajo težave pri lepljenju sestavljenih lesenih elementov, pa tudi slabša odpornost lesa bukve na spremenljive razmere v temperaturi in vlažnosti. Vseeno verjamemo, da bo uporaba listavcev v **gradbeništvu** v prihodnjih letih narasla,« zaključuje Turk.

Les prodira v vse industrijske panoge

Samo Kranjec

Zaradi svojih izjemnih lastnosti se les uveljavlja v številnih panogah, najbolj pa v **gradbeništvu**, pohištveni industriji in tudi v energetiki.

Tudi industrija, podobno kot gradbeništvu, ponovno odkriva les kot zelo obetaven material. V ta namen se pospešeno razvijajo metode in postopki, s pomočjo katerih je mogoče zelene lastnosti lesa prilagoditi potrebam posameznih industrijskih panog. Precejšen razcvet doživljajo tudi kompoziti, ki vsebujejo lesene elemente.

Dr. Pavli Pori iz družbe Chemcolor pravi, da je les naraven material, ki je mehansko precej odporen, topel in prijeten na dotik, v nekaterih primerih celo dokazano pomirja in zvišuje koncentracijo. Mogoče ga je sorazmerno enostavno ter lahko obdelovati in se zelo uspešno uporablja tam, kjer prihaja človek neposredno v stik z izdelki. To je predvsem pohištvena industrija kot gradbeni, konstrukcijski material ...

»Les kot material ima zaradi specifične vlaknaste strukture izjemne lastnosti kot konstrukcijski material z veliko specifično nosilnostjo glede na svojo lastno težo v primerjavi z drugimi konstrukcijskimi materiali.

Hkrati je toplotno inovativen material, lahko pa je tudi energent,« pa razlaga dr. Bruno Dujič, direktor in vodja razvoja pri podjetju CBD, gradbeno in poslovno projektiranje d. o. o.

Različne stopnje obdelave debla in vejevja

Poleg omenjenega ima lesna struktura tudi mnogo drugih uporabnih vrednosti, zato uporaba lesa prodira v vse industrijske panoge. »Tako je skozi stopnje predelave debla in pa tudi vejevja definirana uporabna vrednost lesne surovine v različnih panogah. Vsekakor je največji in najširši spekter **gradbeništvu**, kjer lahko lesni elementi in kompoziti nadomestijo v veliki meri uporabnost klasičnih gradbenih materialov, ki trenutno povzročajo v naravi velik ogljični odtis oziroma sproščajo v ozračje veliko toplogrednih plinov tako pri njihovi

proizvodnji in uporabi kakor tudi pri njihovi predelavi po odsluženi življenjski dobi objektov,« pravi Dujič.

Iz debla je pomembno dobiti čim večji izkoristek lesenih konstrukcijskih elementov, lesenih lamel oziroma desk, ki se nato z različnimi tehnološkimi postopki lepljenja in mehanskega spajanja lahko uporabijo v konstrukcijske namene. S tehnologijo proizvodnje križno lepljenih ploskovnih elementov velikosti več kot 50 m² je predvsem

Sposobnost odbijanja vode pri lesu bo lahko precej izboljšala nanoceluloza.

visokogradnja lesenih objektov tudi več kot 10 etaž postala trend trajnostnega **gradbeništvu** v razvitih državah sveta.

Eko dežela

Država: Slovenija

Doseg:

Stran: 58

Površina: 1.179 cm²

31.05.2019

Petek

Kazalo

2 / 4

Preostali del pri predelavi hlodovine, ki se ne izkoristi za konstrukcijske namene, ali je njena alternativa predelava z razrezom v furnir, pa je namenjena ostalim panogam, kot je npr. pohištvena industrija. Preostanek hlodovine se drobi in izdelajo se lesne plošče z različno velikimi in usmerjenimi iveri, kot so npr. OSB plošče in iverne plošče z različno velikimi lesnimi ivermi v različnih matricah.

dobi in odloženih življenjskih ciklih vseh možnih predelav pa se lahko šele takrat uporabijo tudi kot energent,« poudarja Bruno Dujič.

Izboljšanje strukture v več smereh

Sogovornik pravi, da ima les vlaknasto strukturo, ki ima izrazito ugodne lastnosti v smeri vlaken, v ostalih smereh pa so te fizikalno-

orientiranih plasti furnirjev (LVL) in križno lepljene plošče in stene (CLT) iz različnega števila slojev in različno orientiranih plasti desk omogočili razvoj sodobnega trajnostnega **gradbeništva** tudi v visokogradnji in pri konstrukcijsko bolj zahtevnih konstrukcijskih izvedbah in so hkrati zelo konkurenčna alternativa klasičnim gradbenim konstrukcijskim elementom iz armiranega betona in jekla.

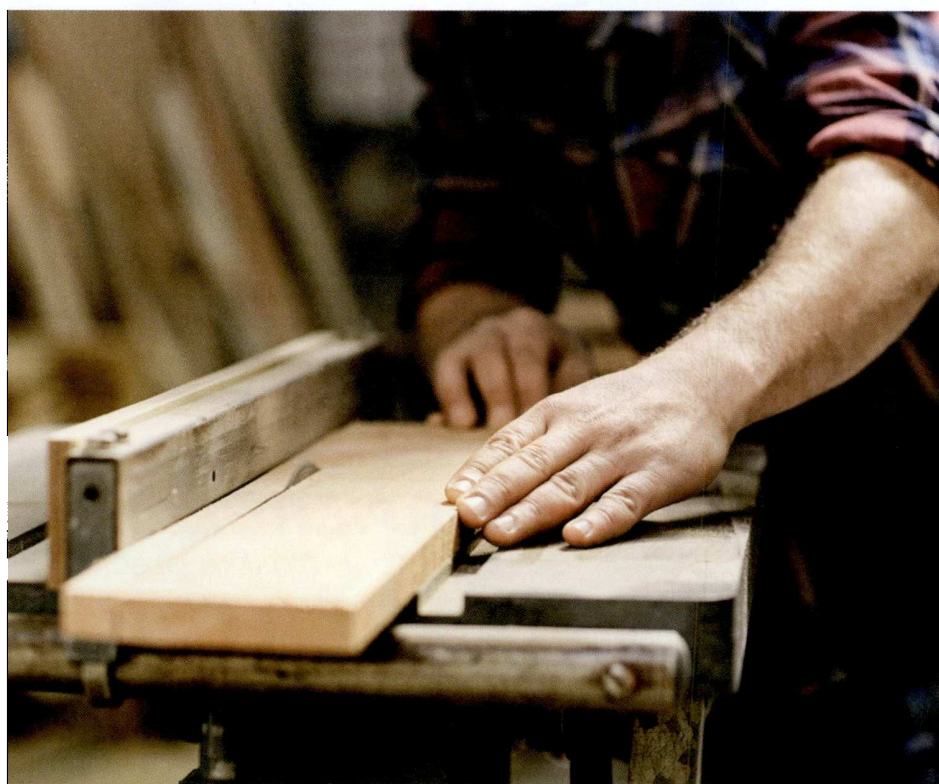
Uporaba se povečuje predvsem v **gradbeništvu**

»Uporaba lesa se povečuje predvsem v gradbenem sektorju, v katerem je možno uporabiti največji segment naravnih materialov na račun zmanjšanja ostalih klasičnih nenaravnih materialov, ki za svojo pridelavo, predelavo in razgradnjo potrebujejo ogromno količino energije in povzročajo največji ogljični odtis v naravi. Nove tehnologije predelave lesa z uporabo različnih drevesnih vrst za različne aplikacije omogočajo, da se trenutno najhitreje razvija in odpira povsem nov segment trajnostnega **gradbeništva** z uporabo lesa kot glavnega konstrukcijskega materiala,« poudarja Dujič.

Krepitev sposobnosti odbijanja vode

S kakšnimi postopki in metodami se danes obdelava les, da zadosti zahtevam za industrijsko proizvodnjo? Po besedah dr. Mihe Humarja z Oddelka za lesarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani se že dolgo časa raziskuje na področju hidrofobizacije lesa (sposobnost odbijanja vode, op. a.) in lesnih kompozitov, da bi izboljšali odpornost lesa pred vremenskimi vplivi. »Najnovejši postopki, ki jih preučujemo tudi na Oddelku za lesarstvo, so sol gel depozicija različnih nanodelcev, vključno s titanovim dioksidom, uporaba voskov in aplikacije različnih silicijevih spojin,« razlaga Humar.

Drugi sistem za hidrofobizacijo bo temeljil na nanocelulozi. Ta lahko deluje kot ojačitvena komponenta v

Iz lesenih vlaken se izdelujejo tudi različne naravne toplotno izolacijske plošče ali lesni kosmiči, ki se vpihajo v izolacijske prekate konstrukcijskih sklopov stavb. Del lesne strukture se lahko pri kemični in toplotni predelavi uporabi tudi v farmaciji in preostalih industrijskih panogah. Mešanje lesnih iveri v različnih razmerjih z vezivi v lesno-plastične kompozite odpira nova področja uporabe v avtomobilski industriji in tudi v najrazličnejših industrijskih panogah, kjer so do zdaj prevladovali materiali iz plastike. »Preostanek lesne surovine ali lesni izdelki po odsluženju življenjski

-mehanske lastnosti mnogo slabše. Zato ima kot masiven material zelo specifične heterogene lastnosti, ki jih je težko kontrolirati.

S predelavo lesa lahko z razrezom oziroma razvlaknjanjem in ponovnim kemijskim ali mehanskim spajanjem z orientacijo in usmerjenostjo lesenih vlaken v različnih smereh in ravninah dobimo kompozitne materiale oziroma ploskovne elemente, ki imajo namesto izrazito enosmerne strukture mnogo izboljšano strukturo v več smereh. Tako so predvsem konstrukcijski elementi kot vezane lesene plošče in nosilci iz različnega števila slojev in različno

” Za energetske izdelke iz lesa se uporabi preostanek lesne surovine ali lesni izdelki po odsluženju življenjski dobi.

površinskih premazih za les in lesne kompozite. Raziskave, izvedene na Biotehniški fakulteti, kažejo, da dodajanje nanoceluloze bistveno izboljša mehanske lastnosti polimerne matrike PVA, PHB in PVA, kar je zelo obetavno. Ugotovitve teh študij so pokazale, da je treba kemično modificirati površino nanoceluloze, ki je polarna zaradi številnih -OH skupin. S tem izboljšamo kompatibilnost z

akrilnimi sistemi in MuF smolami. Po Humarjevih besedah lahko obdelava lesa z vodoodbojnimi smolami/voski pomembno zmanjša navzem vode v kapilare in izboljša dimenzijsko stabilnost lesa, ki je izpostavljen vlažnim vremenskim pogojem. Parafinske emulzije se uporabljajo tudi za zmanjšanje navzema vode v iverne plošče in izboljšanje njihove dimenzijske stabilnosti. Emulzije voska se zaradi istega vzroka dodaja tudi v OSB plošče. Dodatno pa se za zmanjšanje pokanja lesa in izboljšanje videza zaščitenega lesa, ki je v uporabi na prostem, emulzije olja in voskov dodajajo tudi v vodna zaščitna sredstva za les. »V zadnjem obdobju smo prišli do zelo zanimivih

akrilnimi sistemi in MuF smolami.

Po Humarjevih besedah lahko obdelava lesa z vodoodbojnimi smolami/voski pomembno zmanjša navzem vode v kapilare in izboljša dimenzijsko stabilnost lesa, ki je izpostavljen vlažnim vremenskim pogojem.

Parafinske emulzije se

uporabljajo tudi za zmanjšanje navzema vode v iverne plošče in izboljšanje njihove dimenzijske stabilnosti. Emulzije voska se zaradi istega vzroka dodaja tudi v OSB plošče. Dodatno pa se za zmanjšanje pokanja lesa in izboljšanje videza zaščitenega lesa, ki je v uporabi na prostem, emulzije olja in voskov dodajajo tudi v vodna zaščitna sredstva za les. »V zadnjem obdobju smo prišli do zelo zanimivih

rezultatov pri kombinaciji termične modifikacije in obdelave z voski. Po obdelavi je bila površina zelo hidrofobna,« razlaga Miha Humar.

Mehanska obdelava

Pavli Pori pa pravi, da se mehansko večina lesa obdelava z mehansko obdelavo, procesi odrezovanja in brušenja. Dodobra so vpeljani naj sodobnejši procesi CNC obdelave. V lesarstvu se uporabljajo najrazličnejše sodobne tehnologije obdelave in predelave, kot so: laserski razrez, vžiganje, vodni razrez, visokofrekvenčno lepljenje in krivljenje, uplinjanje in utekočinjanje lesa ...

Pavli Pori v zvezi z lesnimi kompoziti meni, da so postali pomemben del industrije. Uporabljajo se predvsem tam, kjer želimo lesu izboljšati obstojnost na vremenske vplive. Pod vprašaj se postavlja le možnost recikliranja takšnih izdelkov.

INŽENIRKA LETA

INTERVJU **Marjana Krajnc**

Inženirka leta 2018

» Odličnost zahteva (visoke) cilje in doslednost na poti k ciljem

Miran Varga Marjana Krajnc je višja direktorica operative in kakovosti v podjetju Danfoss Trata. »Obsedenka« s kakovostjo se zadnja leta ukvarja predvsem s prihodnostjo industrije, in sicer pametnimi tovarnami.

Kaj vas je navdihnilo za inženirski poklic?
Predvsem radovednost. Odkar se spomnim, sem bila radovedna in od nekdanj sem prepričana, da lahko vse stvari spremenimo na bolje ob manjši porabi virov. Vedno sem želela razumeti, zakaj so izdelki ali procesi prav takšni, kot

so, in kaj jih lahko naredi boljše, lepše, z višjo uporabno in dodano vrednostjo, z novimi tehnologijami in manj obremenjujoče za naravo. Prav ta radovednost in trajnostni pogled na širše okolje in družbo sta v meni zbudila klic, da želim postati inženirka in soustvarjati okolje, v katerem živimo.

Poznate veliko inženirk in inženirjev. Kaj v vaših očeh naredi dobro/ega inženirko/ja?

Dober inženir je radoveden, ima strast do dela, strast za novosti, neskončno vztrajnost, občutek za podrobnosti in tehniko, ljubezen do naravnih zakonov, do družbe in okolja ter neizmerno voljo do vseživljenjskega učenja. To so lastnosti, ki so za inženirje, še posebej ob prehodu iz linearnega v trajnostno in krožno gospodarstvo, izjemno pomembne.

Skrb za kakovost se zdi del vaše DNK. Kako jo negujete in širite po podjetju?

Res je, kakovost je in bo ostala del moje DNK. Kakovost brez dvoma pomeni zelo različne stvari za različne ljudi, zato je pomembno, da razumemo različne zorne kote, s katerih lahko gledamo na kakovost. V tehničnem smislu, če močno poenostavim, gre pri kakovosti za izpolnjevanje zahtev standardov, normativov in pričakovanj zainteresiranih.

Kaj pa pričakujete od sebe?

Sem oseba z visokimi pričakovanji do sebe, sodelavcev, prijateljev, družbe, stvari in redko kdaj je kaj tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše. To ne pomeni, da sem kritična in če me že odnese v to smer, se trudim biti konstruktivna. Verjamem, da če ima posameznik visoka pričakovanja, deluje z najvišjo stopnjo etike, morale, znanjem in izkušnjami, ima vizijo, energijo in vztrajnost in delavnost, potem ustvari določen moment, ki sproži kolesje sprememb tudi pri drugih. To je način širjenja filozofije kakovosti. A filozofija ni dovolj, preiti mora v misli, iz misli v besede, od besed k dejanjem in od tu v vedenje.

Kakovost je torej tudi stvar vedenja?

Vsekakor. Ko kakovost postane vedenje, izpolnimo pogoj, da vstopimo na pot odličnosti. Odličnost pa je posebna lastnost, je značilnost tistega, kar se šteje kot odlično, tudi človeka. Z lastnostjo mislimo na tisto, kar se kaže pri proizvodni storitvi in ne nazadnje človeku, ter je razmeroma trajno, zlasti v razmerju do drugih proizvodov, storitev, ljudi in okolja glede na kako normo. Ko govorimo o lastnostih, mislimo na tisto, kar proizvod, storitev ali človeka določa, ga je mogoče razpoznati, ločiti od drugih stvari ali ljudi.

Sogovornik pri vas dobi občutek iskanja odličnosti. Se mar motim?

Ne motite se. Odličnost potrebuje disciplino. Tudi velika nadarjenost lahko sčasoma propade, če ni vložene truda in dela ter ni prisotna visoka stopnja samodiscipline in vztrajnosti. Samodisciplina je stvar učenja, treninga, da naredimo tisto, kar je potrebno za doseg odličnih rezultatov. Da postaneš odličen inženir, poslovnež, podjetnik, umetnik, športnik ali starš, je treba nameniti čas, osredotočenost in energijo temu, da izuriš svoje veščine in darove. Odličnost zahteva cilje in doslednost na poti k ciljem. Zahteva potrpljenje in vztrajnost. Vsaka pot k zastavljenim ciljem potrebuje svoj čas. Prevečkrat želimo, da se stvari zgodijo hitro, in ker odličnost vzame čas, nas

večina prej obupa. Velikokrat posadimo seme odličnosti v svojih mislih in upamo, da bomo rezultate videli čez noč, a tako ne gre.

Kje pri svojem delu še vidite prostor za napredek?

Pot kakovosti in odličnosti je potovanje, ni cilj. V tem trenutku smo v vrtincu novih tehnoloških sprememb. Kot vsaka novost tudi te spremembe potrebujejo določen čas stabilizacije, v katerem pa se pojavijo določena odstopanja in napake. Zato pot kakovosti ni nikoli dokončana, vedno jo je treba negovati in razvijati. Poslanstvo vsakega kakovostnika, ki stremi k odličnosti, je t. i. filozofija delovanja brez napak (angl. zero-defect philosophy), in na poti do tega, ob vseh spremembah, ki se dogajajo, bo prisotnih še veliko izboljšav. Za doseganje odličnosti pri delu moraš imeti svoje delo rad. Strast je ključna razlika pri tem, ali si v svojem delu dober ali si odličen, saj tistega, kar delaš rad, ne občutiš kot težko delo.

Vaše delovanje pogosto opredeljujejo različni standardi ISO. Kako življenjski so oziroma niso?

Toliko kot tisti, ki je odgovoren za samo vpeljavo. Interpretacijo zahtev standarda in njihovo vpeljavo v prakso lahko, kot katerokoli drugo stvar, zelo zakompliciramo. Lahko pa pristopimo zelo inženirsko, pragmatično in ga poskušamo s preizkušanjem, testiranjem dobrih praks in stalnim prilagajanjem in izboljšavam narediti praktičnega in konkurenčnega za okolje, v katerem delujemo.

Nam lahko postrežete s kakšnim praktičnim primerom?

Podoben izziv sem srečala leta 2012, ko sem bila povabljena v podjetje Danfoss Trata ravno z namenom reinženiranja poslovnih procesov, skladnega s tehničnim standardom, ki velja v avtomobilski industriji. Že sama misel, kako vzpostaviti sistem vodenja kakovosti, ki velja v visoko standardizirani avtomobilski industriji, v neavtomobilsko podjetje, je seveda lahko zelo kompleksna. Tako smo v poslovanje uvedli sistem vodenja kakovosti po

zahtevnem tehničnem standardu IATF 16949, ki je široko uporabljen v avtomobilski industriji. V Sloveniji, kot tudi znotraj naše korporacije, smo tako postali prvo podjetje, ki ne proizvaja in dobavlja izdelkov za avtomobilsko industrijo, a ima vzpostavljen in certificiran sistem vodenja po zahtevnem avtomobilskem standardu. Pogledali smo po svetu in posvojili japonsko filozofijo nič napak, začeli živeti njeno kulturo, s katero iz dneva v dan odpravljamo izgube, izboljšujemo stabilnost procesov, kakovost izdelkov, zanesljivost dobav in zadovoljstvo deležnikov – kupcev, zaposlenih in lastnikov. Kakovost smo v zadnjih petih letih izboljšali za 70 odstotkov, prav za toliko smo znižali stroške nekakovosti. To je izjemen rezultat.

Prebral sem, da se vaš moto glasi, da se da vse spremeniti na bolje. Mar zato po zaključenem projektu takoj začnete novega – z namenom optimizacije opravljenega dela?

Rast in razvoj posameznika, projekta, izdelka ali podjetja zahteva nenehno učenje, raziskovanje, razvijanje, preizkušanje in izvajanje. Da si tega zmožen, moraš imeti strast, notranji vzgon, moraš biti prisoten oziroma pri stvari, kar pa zahteva nenehno pozornost. Lahko si samo želimo postati dobri, lahko si pa tudi želimo ostati dobri, slednje je zahtevna tekma in zahteva izjemno dobro kondicijo. Sama si želim obojega. Takšna ambicija pa ne dovoljuje oddiha, temveč neprestano prestavljanje v višjo prestavo. Prijatelji in sodelavci ter ne nazadnje družina pravijo, da sem zahtevna »igralka«, zahtevna do sebe in tudi do drugih. Sama se tega niti ne zavedam, saj je to del mojega

DNK, mojega temeljnega prepričanja in vzgiba, da se vse da spremeniti na bolje.

Vaše poslovno življenje je zelo povezano z besedo kakovost. Lektorice in lektorji pogosto dobijo kar pike, če kdo piše ali govori o kvaliteti namesto kakovosti. Mar tudi vi?

Bolj kot z njenim poimenovanjem se pri svojem delu ukvarjam z njenim udejstvovanjem. Pri uveljavljanju strategij kakovosti se pomen razlikovanja kakovosti ali kvalitete preseli v razlikovanje uspešnih ali manj uspešnih rezultatov.

Menite, da slovenska podjetja na splošno namenjajo dovolj pozornosti kakovosti? Kaj bi jim svetovali?

Slovensko gospodarstvo v primerjavi s kakšnim od preteklih obdobj diha s polnimi pljuči. Če pogledamo na mednarodni zemljevid, pa nam morda manjka še kakšen konkreten zamah proti kulturi stalnega izboljševanja in težnji po odličnosti.

Tudi skrb za okolje vam ni tuja. Kako skrbite, da stvari ne ostanejo zgolj na papirju?

V Danfoss Trati, kjer sem danes zaposlena, ustvarjamo inženirstvo prihodnosti. V neki drugi obliki je to vselej tudi moje vodilo. Prepričana sem, da je ni stvari na svetu, ki se je ne da spremeniti na bolje, bodisi z manjšo porabo virov bodisi s trajnostnim pogledom na širše okolje in družbo. To v meni vedno znova prebuja in utrjuje klic, da želim ostati inženirka in soustvarjati okolje, v katerem živimo.

Imate tri otroke – kako usklajujete čas in dejavnosti v službi z družino in domom?

Podobno kot v poslu tudi pri vodenju in razvoju družine potrebuješ ustrezno kombinacijo kompetenc, veščin in vedenj. In kar je najpomembnejše: podpora svoje ekipe oz. v primeru družine svojih najbližjih, ki priskočijo na pomoč v obdobjih, ko največ časa posvečam službi in aktivnostim, povezanim s kariero.

Kaj vas trenutno najbolj zaposluje?

V zadnjih dveh letih sem zelo aktivna na področju preobrazbe tradicionalne tovarne v pametno. Skupaj z ekipo tehnologov smo postavili petletno strategijo, ki se že izvaja. Digitalno transformiramo izdelke, poslovne modele, proizvodne prostore, stroje, opremo in tudi zaposlene. Danfossovo tovarno spreminjamo v pametno. Takšno, ki z najnovejšimi tehnologijami v najširšem pomenu besede povezuje izdelke, procese, poslovno okolje in ljudi. To pa s seboj prinaša številne nove izzive, ki zahtevajo novo znanje in učenje.

Kako ste vi doživeli prvi izbor za Inženirko leta?

Tako osebno kot tudi poslovno, kljub številnim dosežkom na obeh področjih nikoli nisem uživala tolikšne pozornosti kot ravno na izboru za inženirko leta. V vseh predhodnih podjetjih in zlasti v podjetju Danfoss Trata uživam veliko zaupanje ter podporo in čutim, da sem cenjena sodelavka, kar me neprestano motivira. A vse od trenutka, ko me je podjetje prijaviло na razpis za inženirko

leta, se je ta potrditev oz. pohvala multiplicirala po številu in jakosti tako znotraj podjetja kot tudi zunaj njega. Sam izbor me je postavil na svojevrsten zemljevid, s še več potmi in do številnih novih povezav, dal mi je nove možnosti in priložnosti, ki so za uspešno delo še kako pomembne. Še več, izbor za inženirko leta me je pripeljal pod soj žarometov, dvignil prepoznavnost, dal novo samozavest in predvsem novega elana in zagona. Težko bi si predstavljala lepšo potrditev, priznanja in zaupanje.

Se vidite v vlogi vzornice?

Verjamem, da je moja zgodba lahko motiv za mlada dekleta, da tudi same krenejo po inženirski poti. Namreč, če fantom kdaj zmanjka vztrajnosti ali občutka za detajle, se lahko lepo dopolnjujemo, hkrati pa spremenimo timsko dinamiko. Tudi trajnostno razmišljanje in vključevanje socialnih in okoljskih vidikov nam je bližje. Sploh pa smo na prehodu v novo industrijsko revolucijo, kjer bodo najprej avtomatizirana tista delovna mesta, ki so najbolj ponovljiva. Tu pa je spet največ žensk, ker smo bolj vztrajne kot moški. Nujno je torej promovirati take poklice, sicer se bomo ženske spet znašle na prepihu.

Tako naj bi Slovenci gradili po novem

Slovenske novice

ČETRTEK, 30. MAJ 2019 OB 10:03

LJUBLJANA – Ministrstvo za okolje in prostor je v javno obravnavo dalo osnutka predlogov novel **gradbenega zakona** in

V gozdarstvu in lesni industriji kadrov primanjkuje

Vesna Bizjak

Težav z vpisom ni na nobeni od poklicnih in študijskih stopenj ali smeri s področja gozdarstva in lesarstva, po zaključku šolanja pa je zaposlitev sorazmerno preprosto dobiti.

V lesarski panogi se kaže zmerno povečanje vpisa v srednješolske izobraževalne programe. Gozdarstvo že danes čuti primanjkljaj kadra, vpis je zadnja leta sicer stabilen, a glede na razpisana mesta in možnosti zaposlitve bi bil lahko večji. Predvsem se išče

(in se bo iskalo) gozdarske strokovnjake – tudi v luči trajnostnega razvoja.

Kot pove Igor Leban, višji svetovalec za področje gozdarstva in lesarstva s Centra za poklicno izobraževanje (CPI), je vpis v programe

gozdar in gozdarski tehnik zadnjih nekaj let stabilen, bi pa lahko bil glede na število razpisanih vpisnih mest večji. »V programih obdelovalec lesa, mizar in lesarski tehnik se vpis v zadnjih treh letih povečuje, vsako leto za približno 10 %. Pri študijskih

10 %

na leto se poveča vpis na srednješolske lesarske programe.

programih gozdarstvo in lovstvo ter lesarstvo pa vpis v zadnjih osmih letih (ne močno, vendar nenehno) upada,« dodaja. To sicer ni značilno samo za ta dva študijska programa, saj je trend upadanja značilen za vse študijske programe višjega strokovnega izobraževanja v Sloveniji.

»Vpis v program gozdarstva in lovstva nam vedno upade, ko se pride do hude vremenske ujme, žledu, vetrologa. To pomeni, da takrat gozdovi potrebujejo naše potencialne študente, ki si raje poiščejo trenutni zaslužek kot pa naložbo v lastno znanje. Gozdarski panogi že danes primanjkuje strokovnega, inženirskega kadra, v prihodnjih letih se bo ta vrzel, če ne bomo ničesar korenitega postorili, samo še povečevala,« pa poudarja Slavko Božič, vodja programskih področij VSŠ Postojna. Po njegovih besedah bo potrebna stabilnost zaposlovanja na gozdarskem področju, zato se v prihodnje v Postojni nadejajo tudi stabilnosti in večjega števila vpisanih študentov gozdarstva in lovstva.

Številne zaposlitvene možnosti za gozdarske strokovnjake

Da naraščajo potrebe po gozdarskih strokovnjakih v raziskovalnih in izobraževalnih institucijah, na Zavodu za gozdove Slovenije, gozdarskih gospodarskih družbah, pri zasebnih lastnikih gozdov ter v vladnih in nevladnih organizacijah za varstvo narave, navajajo tudi na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer izvajajo visokošolski in univerzitetni študij gozdarstva in lesarstva. »Tradicija sonaravnega gospodarjenja v

Sloveniji odpira zaposlitvene možnosti tudi v tujini,« še dodajajo ob tem.

Trajnostni razvoj brez gozdarskih strokovnjakov ni mogoč

»Poleg zaposlitvenih možnosti v Javni gozdarski službi (predvsem revirni gozdarji), organizacijah za gospodarjenje z divjadjo, organizacijah za varstvo narave in gospodarskih družbah se vse več možnosti v prihodnje odpira na področjih samostojnega podjetništva. Pričakovati je povečane potrebe po gozdarskih strokovnjakih v upravnih organih za varstvo narave, gozdarskih gospodarskih družbah in pri samostojnih podjetnikih,« navajajo na Biotehniški fakulteti in ob tem poudarjajo, da trajnostni razvoj brez gozdarskih strokovnjakov ni mogoč. Na

fakulteti izvajajo visokošolski program gozdarstvo in univerzitetni študijski program prve stopnje gozdarstvo in obnovljivi gozdni viri.

Lesarski inženirji imajo tako svetlo prihodnost, kot jo ima les

Na vprašanje, zakaj izbrati študij lesarstva, v brošuri Biotehniške fakultete odgovarjajo: »Ker je les naš najpomembnejši obnovljivi surovinski vir, ker postaja les vedno pomembnejši tako v energetiki kot v pohištvni industriji in kot surovina za kemijsko predelavo, je kakovosten in ekološki material za bivalno okolje in še vedno nepogrešljiv kot gradbeni material, pa tudi ker je na lesno surovino vezanih več gospodarskih panog, ki imajo pomemben delež v družbenem proizvodu in so praviloma

Stanje prijav za vpis v srednje šole z gozdarskimi lesarskimi programi za šolsko leto 2019/2020 (na dan 11.5.2019)

Vzgojnoizobraževalni zavod	Program	Predvideno število mest za novince	Število prijav
Lesarska šola Maribor	Gozdar	26	7
	Gozdarski tehnik	28	7
	Lesarski tehnik	28	7
	Mizar	52	42
	Obdelovalec lesa	16	9
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	Gozdar	26	12
	Gozdarski tehnik	28	13
	Mizar	26	17
Šolski center Škofja Loka	Lesarski tehnik	28	30
	Mizar	52	45
	Obdelovalec lesa	16	6
Šolski center Nova Gorica	Mizar	26	9
	Obdelovalec lesa	16	6
Šolski center Novo mesto	Lesarski tehnik	28	17
	Mizar	52	29
	Obdelovalec lesa	16	16
Šolski center Ljubljana	Lesarski tehnik	56	36
	Mizar	78	69
	Obdelovalec lesa	16	14
SKUPAJ		614	391
Prostih mest brez prijav			223

Vir: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Razpisnih mest za šolanje več kot prijav

Vpis v srednješolske gozdarske izobraževalne programe je zadnja leta stabilen, razpisanih mest je sicer več od prijav, vpis v lesarske programe pa se povečuje. V višješolskih programih vpis tako na splošno kot tudi na teh področjih upada; univerzitetna programa gozdarstvo in lesarstvo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani sta v zadnjem študijskem letu brez omejitve vpisa. Vse to, kljub temu da je zaposljivost poklicev teh smeri ugodna. Mizar, tesar in gozdar so ponovno na letošnjem seznamu deficitarnih poklicev, ki jih je objavil Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije. Kot opozarja stroka, predvsem gozdarski panogi že danes primanjkuje strokovnega, inženirskega kadra, napovedujejo pa še povečanje potreb, predvsem po visoko izobraženih.

Programi, ki zahtevajo terensko izvedbo, za kar potrebujejo sredstva

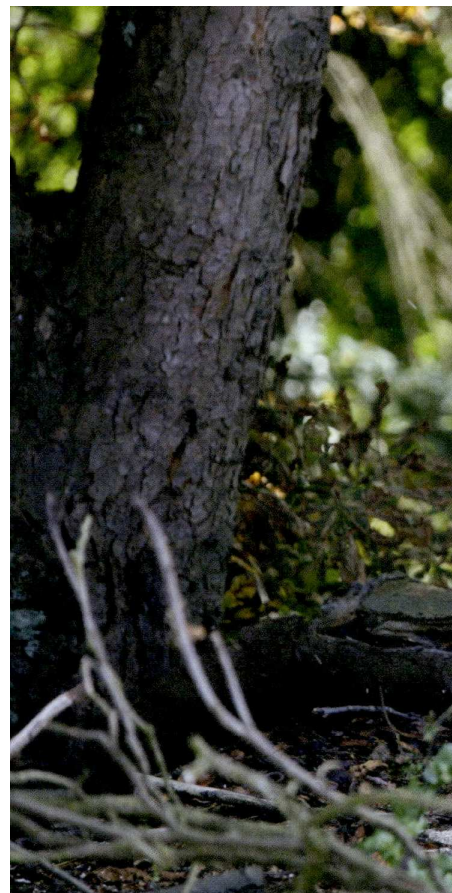
Z nekaterih šol s področja izobraževanja za kmetijstvo in hortikulturo smo prejeli komentar, da država premalo vlaga v opremo, ki je nujno potrebna za praktičen pouk. Npr. gimnazija naj ne bi potrebovala toliko sredstev za opremo kot kmetijska srednja šola, ki bi potrebovala traktor ... »Program gozdarstva in lovstva je tudi program, ki za svojo izvedbo, zlasti terenske, laboratorijske vaje, potrebuje določena finančna sredstva. S pomočjo podjetij, ki so pripravljena svojo delovno opremo predstaviti našim študentom, in z iznajdljivostjo predavateljev, med katerimi je večina zaposlena v podjetjih, nam to nekako uspeva,« komentira Božič.

izrazito izvozno naravnane.« Izvajajo visokošolski študijski program lesarsko inženirstvo ter Univerzitetni študijski program prve stopnje lesarstvo.

Diplomanti se lahko zaposlijo v podjetjih, ki se ukvarjajo s proizvodno dejavnostjo, ki vključuje predelavo in obdelavo lesa ter lesnih kompozitov, v podjetjih, ki se ukvarjajo s trgovino z lesom in lesnimi proizvodi, v storitvenih dejavnostih, ki vključujejo les in lesne proizvode, v javnem sektorju, ali uberejo samostojno podjetniško pot. »Pridobljeno znanje diplomantom omogoča takojšnjo zaposlitev v podjetjih, ki se ukvarjajo s proizvodno dejavnostjo, ki vključuje predelavo in obdelavo lesa ter vlaknatih kompozitov, v podjetjih, ki se ukvarjajo s trgovino z lesom in lesnimi proizvodi, na področju storitvenih dejavnosti, ki vključujejo les in lesne proizvode, v javnem sektorju (zbornica, kontrolne in certifikacijske organizacije). S t. i. enotnim izobraževalnim prostorom se diplomantom odpira tudi možnost zaposlitve v državah EU,« navajajo na Biotehniški fakulteti.

Magistrski programi – potreba po najvišje izobraženih kadrih narašča

Študij gozdarstva je možno nadaljevati na 2. stopnji. Magistrski študijski program gozdarstvo in upravljanje gozdnih ekosistemov na Biotehniški fakulteti traja dve leti, ima pa več smeri: ekologija in upravljanje gozdov, ohranjanje narave, rekreacija in turizem v gozdnem prostoru ter gozdarsko podjetništvo in inženirstvo. »Za diplomante magistrskega študija obstaja več možnosti zaposlitve v javni gozdarski službi, gospodarskih družbah, šolstvu in znanosti, v prihodnosti tudi na področjih samostojnega podjetništva (npr. ekoturizem, zasebni biroji s področja gozdarskega svetovanja, biološko inženirstvo, načrtovanje sanacij ekoloških žarišč, upravljanje z visokogorskim svetom). Naraščale bodo tudi možnosti za opravljanje najzahtevnejših nalog v upravnih organih

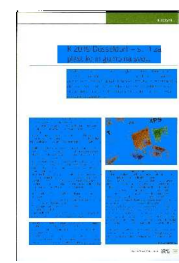
za varstvo narave in v organizacijah za varstvo narave, za obetavna veljajo področja novinarstva, komuniciranja z javnostmi, gozdarske politike, komunale in ekološkega ravnanja z odpadki,« navajajo na fakulteti številne možnosti za zaposlitev.

Tudi lesarstvo ima svoj drugostopenjski magistrski študijski program. »Nastal je, ker je analiza trenutnega stanja v stroki pokazala, da v Sloveniji tak študijski program potrebujemo. Imamo lastno in kakovostno surovinsko osnovo in nanjo vezano gospodarsko dejavnost, ki je dobro razvita, konkurenčna, izvozno usmerjena, ima relativno dolgo tradicijo in se je sposobna prilagajati novim trendom in zaostreni mednarodni konkurenci,« pravijo na fakulteti. Kot navajajo, so diplomanti različnih programov Oddelka za lesarstvo doslej po diplomi skoraj brez izjeme dobili zaposlitev in prevzemali pomembne vodilne vloge v podjetjih. »Še naprej obstaja in narašča potreba po kadrih, ki jih bo usposabljal omenjeni program. Že

danes bi stroka potrebovala vsaj 10 % več zaposlenih z najvišjo izobrazbo. Vse analize kažejo, da les pridobiva na pomenu in da lahko pričakujemo potrebe po strokovnjakih, ki se bodo zaposlovali v Sloveniji, EU in izven EU,« poudarjajo. Magister lesarstva lahko študij nadaljuje na doktorski stopnji.

“ Pričakovati je povečane potrebe po gozdarskih strokovnjakih v upravnih organih za varstvo narave.

» K 2019 Düsseldorf – št. 1 za plastiko in gumo na svetu

Plastika še nikoli ni bila na tako slabem glasu kot danes. Mediji so preplavljeni s podobami onesnaženih morij, obrežij, mrtvih rib in podobnim. Na drugi strani ni človeka na planetu, ki bi lahko danes živel brez plastike. Prav plastika je namreč omogočila številne ključne rešitve problemov na področju transporta, elektronike, pakiranja, v medicini in na številnih drugih področjih našega življenja.

Največ plastičnih izdelkov, 40 odstotkov, se porabi za embalažo. Ta omogoča občutno daljšo obstojnost živilskih izdelkov, kar vnovič pomembno prispeva k varovanju okolja in k varčevanju naravnih virov. Prav ta vidik, torej občutno manjša raba virov, je pogosto spregledan, ko je govora o plastiki.

Na drugem mestu s približno dvajsetimi odstotki je **gradbeništvo**, na tretjem z desetimi pa avtomobilska industrija. Zaradi plastike so avtomobili lažji, kar spet prispeva k manjši porabi goriva in nižjim izpustom.

Kljub slabi podobi se proizvodnja plastike povečuje. Samo v Evropi se je leta 2017 povečala za sedem odstotkov (s 60 na 64,6 milijona ton). Naloga industrije je, da ponudi ustrezno zasnovo za prihodnost, s katero bo dokazala, da plastika in varovanje okolja nista nezdržljiva pojma. Pomemben spodbujevalec pri tem je tudi politika z uvajanjem vse strožjih predpisov in tudi prepovedmi (recimo plastičnih vrečk, vatiranih palčk ali jedilnega pribora za enkratno uporabo).

Nove in učinkovite rešitve predstavljajo hkrati tudi nove poslovne priložnosti. Vrsta teh je že na voljo, najnovejše pa bo okrog 3.300 razstavljalcev iz več kot 60 držav predstavilo na K Düsseldorf, največjem mednarodnem strokovnem sejmu za industrijo plastike in gume na svetu (16.–23. oktober 2019). Sejem je spet povsem razprodan.

Nastopilo bo tudi šest slovenskih podjetij, pet samostojno (Ale-mo strojegradnja, d. o. o., Viro, d. o. o., Sitor stiskalnica, d. o. o., Silkem trading, d. o. o. in TRO, d. o. o.), eno pa kot sorazstavljalcev pri tujem podjetju (Isokon, d. o. o.).

Razstavni program obsega tri glavne skupine:

- surovine in dodatki,
- polizdelki, tehnične komponente in izdelki iz ojačene plastike,
- stroji in oprema za proizvodnjo plastike in gume.

Sejem K je najpomembnejši barometer za vso panogo in najpomembnejša platforma za predstavitev inovacij.

Glavne teme sejma bodo industrija 4.0, trajnostni razvoj in sistemska integracija.

Na področju trajnostnega razvoja bo pozornost usmerjena na krožno gospodarstvo in plastiko kot ključni material za doseganje trajnostnih ciljev. Na področju reciklaže so aktualne teme reciklaža

s pomočjo bio-tehnologije (z bakterijami, na primer) ter reciklaža plastičnih odpadkov v surovine za ponovno proizvodnjo plastike, v surovine za kemijsko industrijo ali v energente.

Pod pojmom sistemska integracija razumemo povezovanje funkcionalnosti materialov, procesov in dizajna, v tem okviru pa se vse vrti okrog štirih ključnih pojmov: bioplastika, lahke konstrukcije, dodajalna proizvodnja (additive manufacturing) in e-mobilnost.

Glavnim temam je namenjen tudi spremljevalni program.

Posebna razstava »Plastic Shape the Future« je osrednji forum za izmenjavo informacij, idej in stališč. Glavne teme so plastika za trajnostni razvoj, digitalizacija, energijska učinkovitost, dodajalna proizvodnja, lahke konstrukcije, mobilnost, bioplastika, kot seveda tudi krožno gospodarstvo ter varovanje okolja in ohranjanje virov. Razstava prinaša pregled napredne rabe polimerov in kako ti materiali z različnimi lastnostmi vplivajo na sodobno okolje. Program zaokrožujejo filmske projekcije o inovativnih potencialih plastike, duhovite in privlačne predstave kemijskih poskusov in prikazi 3D-tiskanja.

Forum Science Campus K 2019 predstavlja mesto dialoga med znanostjo in industrijo. Na zadnjem sejmu so bile glavne teme učinkovita raba virov, digitalizacija, novi materiali in lahke konstrukcije.

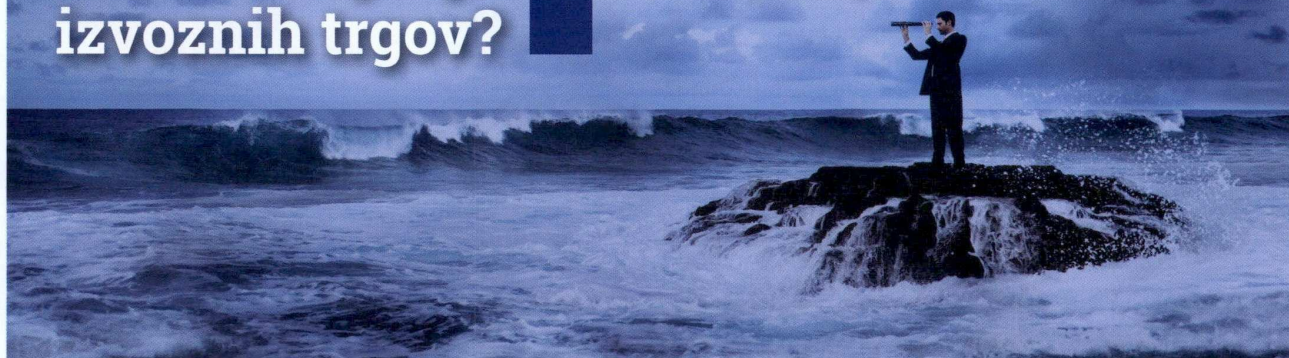
» www.k-online.com

Katere panoge so najbolj izpostavljene ohlajanju izvoznih trgov?

Temperatura zaupanja med finančnimi direktorji, sodeč po anketi Deloitte, močno upada. Poslabšanje je bolj čutiti v Zahodni Evropi kot pa v Srednji Evropi.

★ Avtorja: Uroš Kokošar, Jan Tomše

Smo v najuspešnejši gospodarski regiji na svetu, a čakajo nas številni izzivi in tveganja, ki bi lahko poslabšali trenutni gospodarski položaj. Raziskava Deloitte kaže, da bo regija Srednja Evropa gospodar-

sko še naprej rasla, a počasneje. Je pa opazno, da »temperatura« zaupanja med finančnimi direktorji močno upada, ugotavlja direktorica in odgovorna partnerica v družbi Deloitte Barbara Žibret Kralj.

»Zaupanje v gospodarstvo vztrajno pada in Slovenija pri tem ni izjema. Je pa poslabšanje bolj čutiti v državah Zahodne Evrope, kamor slovenska podjetja največ izvažajo. Kot del Srednje Evrope je Slovenija na območju, ki primerjalno in absolutno glede na poslovne in ekonomske kazalnike velja za najboljše na svetu. Ta regija ima najvišje rasti BDP, prihodkov in dobička, kljub temu pa se spoprijema z nekaterimi izzivi:

- ★ krepitvijo konkurence na trgu,
- ★ ciljnim trgi v ohlajanju, zlasti zahodnoevropskimi,
- ★ povečanim pritiskom multinacionalk,
- ★ usihajočim trgov delovne sile, tako belih kot modrih ovratnikov,«

pravi Barbara Žibret Kralj, ki za Slovenijo poudarja: »Kljub temu, da gospodarska rast v

Sloveniji nekoliko usiha, bo po napovedih še vedno višja od evropskega povprečja in od držav, kamor največ izvažamo.«

ČESA SE ODLOČEVALCI NAJBOLJ BOJJO?

Raziskava, ki jo je med direktorji izvedel Deloitte, je pokazala, da odločevalce najbolj skrbijo:

1 Usihajoč trg delovne sile.

»Največja bojazen izhaja iz trga delovne sile. Lahko rečemo, da podjetja v Evropi pesti bolezen usihajočega trga delovne sile, brezposelnost je skoraj ničelna.«

2 Pritisk na višje plače.

Vse večji pritisk na dvig plač je opazen v vseh panogah. »O tem govori podatek, da podjetja niso ustrezno planirala rasti plač za lani, a so to popravila za letošnje in naslednja tri leta.«

3 Manj kohezijskih sredstev.

»Evropa se srečuje še z drugimi izzivi; eden je ta, da Evropska unija še ni sprejela nove prihodnje politike in da se napoveduje nižji obseg kohezijskih sredstev. Splošno gledano za Slovenijo to ni tako velika težava, je pa za preostale države v regiji, ki se zelo opirajo na omenjena sredstva,« opozarja Barbara Žibret Kralj.

4 Mednarodna trenja in politike.

»Na poslovanje bo vplivala tudi morebitna nadaljnja krepitev ameriškega dolarja v primerjavi z evrom ter morebitno zaostrovanje trgovinskih razmer med ZDA in Kitajsko. Dejavnik je tudi brexit.«

Ob napovedi, da bo v prihodnjih letih rast BDP nižja z manjšimi cikličnimi nihanji, Žibret Kraljeva poudarja, da bodo gonilo slovenske rasti – za letos je napovedana 3,1-odstotna rast BDP – še naprej: domača potrošnja, večja potrošnja države, povpraševanje po posojilih (zaradi nizkih obrestnih mer) in rast plač. Kot pomemben dejavnik rasti izpostavlja tudi turizem.

KJE BODO INVESTIRALI IN ZAPOSLOVALI, KJE PA NE?

Raziskava Deloitte je pokazala, da med finančnimi direktorji indeks zaupanja sicer upada, a je še vedno visok. Glavni dejavnik zniževanja zaupanja je dvig predvidenih stroškov poslovanja.

»Največji upad optimizma je opazen za panogo **gradbeništvo**, trgovina ter proizvodnja na področju avtomobilske industrije in telekomunikacij. Negativen signal je napoved, da se bo manj investiralo in zaposlovalo v transportu, logistiki in telekomunikacijah, po drugi strani pa se bo dodatno zaposlovalo in investiralo v energetiki, medtem ko se bo v avtomobilski industriji še več investiralo, a manj zaposlovalo,« izpostavlja Barbara Žibret Kralj, ki dodaja, da je

DIREKTORJI PRIPRAVLJENI TVEGATI PRECEJ MANJ
Indeks zaupanja med direktorji je splošno gledano padel, še vedno pa je visok na območju Srednje Evrope, kažejo ugotovitve Deloitte. Poglavitni vzrok je dvig predvidenih stroškov poslovanja. Finančni direktorji so občutno zmanjšali pripravljenost prevzemanja tveganj.

Je zdaj primeren čas za izpostavljanje tveganju?

Največja tveganja

KAZALNIKI IN NAPOVEDI ZA SREDNJEVROPSKO REGIJO

- ★ V obdobju 2020–2021 se pričakuje rast obrestnih mer na območju evra. To bi hkrati z nadaljevanjem ohlajanja gospodarstva na območju EU, brexitom in trgovinskimi vojnami upočasnilo rast BDP.
- ★ Podjetja v letu 2019 pričakujejo dvig plač v višini od 1 % do 5 %.

Vir: Deloitte

Gospodarska rast v začetku leta kljub upočasnitvi ostala razmeroma visoka

Gospodarska aktivnost se je v začetku leta 2019 upočasnila, vseeno pa ostaja razmeroma visoka in precej višja kot v povprečju evrskega območja. Na letni ravni se je BDP v prvem četrletju povečal za 3,2 odstotka. Pri tem se je rast domačega trošenja opazno upočasnila, se je pa po dveh četrletjih nekoliko nižje rasti precej povečal izvoz.

Domača potrošnja je bila v prvem četrletju za 1,8 odstotka večja kot v enakem obdobju lani, kar je najmanj v zadnjih treh letih. To rast so bistveno zadrževale bruto investicije, ki so bile za 1,3 odstotka nižje kot v prvem četrletju 2018, je danes na novinarski konferenci v Ljubljani povedala Romana Korenič iz Statističnega urada RS. Še posebej so se zmanjšale zaloge.

Bruto investicije v osnovna sredstva so se sicer povečale za 9,3 odstotka, kar je podobno kot v preteklih četrletjih. Pri tem so se investicije v gradbene objekte povečale celo za 18,1 odstotka, vendar se po drugi strani umirja rast investicij v stroje in opremo, prav tako v transportno opremo.

V primerjavi z razmerami v mednarodnem okolju Banko Slovenije četrletna rast investicij v opremo in stroje pozitivno preseneča, medtem ko se ji zdi skok v gradbenih investicijah skladen s povišano rastjo opravljenih gradbenih del. Okrepile so se tako stanovanjske investicije kot investicije v druge vrste zgradb.

Podjetja so v prvem četrletju zmanjšala zaloge za 2,1 odstotka, kaj bi bil lahko vzrok za to, pa statistiki za zdaj le ugibajo. Ena od možnosti je zmanjšanje naročil, čeprav podatki iz poslovnih tendenc tega ne kažejo, je dejala Koreničeva. Tudi stopnje rasti blagovne menjave ne kažejo bistvenega zmanjšanja naročil.

K 1,8-odstotni rasti domačega trošenja je tako prispevala le končna potrošnja, ta se je na letni ravni povečala za 2,9 odstotka. Potrošnja države se je predvsem na račun sprostitve napredovanj v začetku leta in povečanja plač javnih uslužbencev povečala za 3,6 odstotka, gospodinjstev pa za 2,6 odstotka.

Statistiki sicer opažajo, da so gospodinjstva v opazovanem obdobju upočasnila nakupe trajnih dobrin. "Še posebej se je umirila rast izdatkov za nakupe avtomobilov, kjer so bile stopnje rasti v preteklih dveh letih več kot desetodstotne," je povedala Koreničeva. So se pa okrepili dnevni nakupi, torej hrane, pijače, goriva in nekaterih vrst storitev.

Rast zasebne potrošnje je ob nadaljevanju rasti zaposlenosti spodbudila tudi višja rast plač in socialnih transferjev. "Razmeroma visoka pričakovanja v podjetjih glede zaposlovanja in precejšnje pomanjkanje usposobljenih delavcev, ki vpliva na višjo rast plač in ga le delno blažijo povišani prilivi tujih delavcev, kažejo na nadaljevanje podobnih gibanj na trgu dela v prihodnjih nekaj četrletjih," je napovedala v.d. direktorja Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) Maja Bednaš.

Zaposlenost še narašča, čeprav je tudi tu opaziti umirjanje stopnje rasti. V prvem četrletju je bilo v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in **gradbeništvu**, živahnejše pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Po dveh četrletjih nekoliko nižje rasti je bila stopnja rasti izvoza v letošnjem drugem četrletju spet višja, in sicer kar 7,6-odstotna. Za nekoliko manj se je povečal uvoz (6,4 odstotka), kar je vodilo v visok zunanjetrgovinski presežek.

Rast izvoza se je ponovno okrepila, čeprav so razmere v mednarodnem okolju ostale močno negotove, gospodarska rast v evrskem območju pa nizka, ta podatek komentirajo na Banki Slovenije. Dinamika blagovnega izvoza je bila precej močnejša od rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, čeprav se je tudi ta nekoliko povišala v primerjavi z lanskim drugim polletjem. Izpolnjevanje tujih naročil je tako verjetno v veliki meri potekalo prek zmanjševanja zalog, kar je zaviralo rast uvoza.

Z rastjo izvoza je sovpadala solidna rast industrijske proizvodnje, ki je najbolj vpeta v zunanjo trgovino, pa opažajo na Umarju. "Oboje povezujemo z visoko rastjo v omejenem številu podjetij in dejavnosti, ki bi lahko bila vsaj delno začasne narave, in tudi nekoliko višjo rastjo gospodarske aktivnosti v glavnih trgovinskih partnericah," je dejala Bednaševa.

Četrtna rast DBP za 3,2 odstotka je najnižja po zadnjem četrtnju 2016, ko je bila triodstotna. Medtem ko je predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun takšne številke pričakoval, pa je rast nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije. Ta ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrtnju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in slabšega vremena, kar niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Del te rasti se bo tako prenesel v naslednja četrtnja, pričakujejo.

Bolj ugodni pa so podatki ob izločitvi sezone in koledarja; v tej primerjavi je bil BDP v prvem četrtnju za 0,8 odstotka višji kot v prejšnjem četrtnju in za 3,7 odstotka višji kot v prvem četrtnju 2018. Tako pravijo tudi na Umarju. "V prvem četrtnju ni prišlo do umirjanja gospodarske rasti," je povzela Bednaševa in dodala, da sta tako medletna kot četrtna rast realnega BDP nekoliko višji kot četrtnje prej.

Čeprav gospodarske razmere ostajajo ugodne, še zlasti v primerjavi z drugimi članicami evrskega območja, pa v Banki Slovenije ponovno opozarjajo na nekatere strukturne izzive, med drugim na nizko rast produktivnosti. Ta je bila v letošnjem prvem četrtnju le 0,6-odstotna, so sporočili.

Ljubljana, 31. maja (STA)

Foto: STA

31.5.2019 15:00

Gospodarska rast nižja od pričakovanj GZS

Ljubljana, 31. maja (STA) - Gospodarska rast v prvem četrletju v višini 3,2 odstotka je nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), ki je napovedovala štiriodstotno rast. Nižja rast je predvsem posledica znižanja zalog pri podjetjih in negotovosti v mednarodnem poslovnem okolju, so sporočili iz GZS.

Zaradi razlike v koledarju - v prvem četrletju leto je bil en delovni dan manj kot v enakem obdobju lani - je bila sezonsko prilagojena rast še vedno relativno visoka, okoli 3,7-odstotna, pravijo v GZS.

"To je podobno kot v zadnjem četrletju lani. Na nižjo rast BDP so imele ključen učinek nižje zaloge. Njihov padec je po naši oceni enkratnega značaja, zato ocenjujemo, da je gospodarska rast v letu 2019 med 3 in 3,5 odstotka uresničljiva," so zapisali.

Zaloge so se po njihovi oceni znižale predvsem v segmentu surovin (trgovina z naftnimi derivati) ter delu predelovalnih dejavnosti, kar lahko odraža zadržanost podjetij pred razpletom brexita in trgovinskimi vojnami. Prispevek zalog naj bi sicer imel v prihodnjih četrletjih ponovno pozitiven učinek na bruto domači proizvod (BDP).

Izvoz je ostal močan in se je realno povečal za 7,6 odstotka, kar je bilo višje kot v predhodnih dveh četrletjih. Potrošnja države, ki predstavlja okoli petino BDP, je bila s 3,6-odstotno rastjo prav tako nad dinamiko zadnjega pol leta, kar po oceni statističnega urada odraža rast plač v javnem sektorju kot tudi več sredstev za skrajševanje čakalnih vrst v zdravstvu.

Bruto investicije v osnovna sredstva so se okrepile za 9,3 odstotka, in sicer predvsem zaradi hitrejše rasti investicij v gradbene objekte, medtem ko so se investicije v stroje in opremo povečevale počasneje. Zaposlenost se je okrepila za 2,6 odstotka, kar po navedbah GZS kaže na umirjanje rasti, polovica vseh novih zaposlenih je dobila zaposlitve v **gradbeništvu** in predelovalnih dejavnostih.

GZS ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrletju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in slabšega vremena, kar niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Del te rasti se bo tako prenesel v naslednja četrletja, pričakujejo.

Podatki o majski inflaciji so bili ugodnejši od ocen GZS, saj je znašala 1,4 odstotka medletno, zbornica pa je pričakovala od 1,7 do 1,8-odstotno rast. V prihodnjih mesecih pričakujejo ponovno hitrejšo rast cen, ki bi letno dinamiko inflacije približala dvema odstotkoma.

Gospodarska rast v začetku leta kljub upočasnitvi ostala razmeroma visoka

31.05.2019 18:56

Gospodarska aktivnost se je v začetku leta 2019 upočasnila, vseeno pa ostaja razmeroma visoka in precej višja kot v povprečju evrskega območja. Na letni ravni se je BDP v prvem četrletju povečal za 3,2 odstotka. Pri tem se je rast domačega trošenja opazno upočasnila, se je pa po dveh četrletjih nekoliko nižje rasti precej povečal izvoz.

Domača potrošnja je bila v prvem četrletju za 1,8 odstotka večja kot v enakem obdobju lani, kar je najmanj v zadnjih treh letih. To rast so bistveno zadrževale bruto investicije, ki so bile za 1,3 odstotka nižje kot v prvem četrletju 2018, je danes na novinarski konferenci v Ljubljani povedala Romana Korenič iz Statističnega urada RS. Še posebej so se zmanjšale zaloge.

Bruto investicije v osnovna sredstva so se sicer povečale za 9,3 odstotka, kar je podobno kot v preteklih četrletjih. Pri tem so se investicije v gradbene objekte povečale celo za 18,1 odstotka, vendar se po drugi strani umirja rast investicij v stroje in opremo, prav tako v transportno opremo.

V primerjavi z razmerami v mednarodnem okolju Banko Slovenije četrletna rast investicij v opremo in stroje pozitivno preseneča, medtem ko se ji zdi skok v gradbenih investicijah skladen s povišano rastjo opravljenih gradbenih del. Okrepile so se tako stanovanjske investicije kot investicije v druge vrste zgradb.

Podjetja so v prvem četrletju zmanjšala zaloge za 2,1 odstotka, kaj bi bil lahko vzrok za to, pa statistiki za zdaj le ugibajo. Ena od možnosti je zmanjšanje naročil, čeprav podatki iz poslovnih tendenc tega ne kažejo, je dejala Koreničeva. Tudi stopnje rasti blagovne menjave ne kažejo bistvenega zmanjšanja naročil.

K 1,8-odstotni rasti domačega trošenja je tako prispevala le končna potrošnja, ta se je na letni ravni povečala za 2,9 odstotka. Potrošnja države se je predvsem na račun sprostitev napredovanj v začetku leta in povečanja plač javnih uslužbencev povečala za 3,6 odstotka, gospodinjstev pa za 2,6 odstotka.

Statistiki sicer opažajo, da so gospodinjstva v opazovanem obdobju upočasnila nakupe trajnih dobrin. "Še posebej se je umirila rast izdatkov za nakupe avtomobilov, kjer so bile

stopnje rasti v preteklih dveh letih več kot desetodstotne," je povedala Koreničeva. So se pa okrepili dnevni nakupi, torej hrane, pijače, goriva in nekaterih vrst storitev.

Rast zasebne potrošnje je ob nadaljevanju rasti zaposlenosti spodbudila tudi višja rast plač in socialnih transferjev. "Razmeroma visoka pričakovanja v podjetjih glede zaposlovanja in precejšnje pomanjkanje usposobljenih delavcev, ki vpliva na višjo rast plač in ga le delno blažijo povišani prilivi tujih delavcev, kažejo na nadaljevanje podobnih gibanj na trgu dela v prihodnjih nekaj četrletjih," je napovedala v.d. direktorja Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (Umar) Maja Bednaš.

Zaposlenost še narašča, čeprav je tudi tu opaziti umirjanje stopnje rasti. V prvem četrletju je bilo v Sloveniji zaposlenih 1.026.547 oseb oz. 25.798 več kot v prvem četrletju 2018. Od tega se jih je polovica zaposlila v predelovalnih dejavnostih in **gradbeništvu**, živahnejše pa je bilo zaposlovanje v opazovanem obdobju tudi v prometu, trgovini ter strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih.

Po dveh četrletjih nekoliko nižje rasti je bila stopnja rasti izvoza v letošnjem drugem četrletju spet višja, in sicer kar 7,6-odstotna. Za nekoliko manj se je povečal uvoz (6,4 odstotka), kar je vodilo v visok zunanjetrgovinski presežek.

Rast izvoza se je ponovno okrepila, čeprav so razmere v mednarodnem okolju ostale močno negotove, gospodarska rast v evrskem območju pa nizka, ta podatek komentirajo na Banki Slovenije. Dinamika blagovnega izvoza je bila precej močnejša od rasti dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih, čeprav se je tudi ta nekoliko povišala v primerjavi z lanskim drugim polletjem. Izpolnjevanje tujih naročil je tako verjetno v veliki meri potekalo prek zmanjševanja zalog, kar je zaviralo rast uvoza.

Z rastjo izvoza je sovpadala solidna rast industrijske proizvodnje, ki je najbolj vpeta v zunanjo trgovino, pa opažajo na Umarju. "Oboje povezujemo z visoko rastjo v omejenem številu podjetij in dejavnosti, ki bi lahko bila vsaj delno začasne narave, in tudi nekoliko višjo rastjo gospodarske aktivnosti v glavnih trgovinskih partnericah," je dejala Bednaševa.

Četrletna rast DBP za 3,2 odstotka je najnižja po zadnjem četrletju 2016, ko je bila triodstotna. Medtem ko je predsednik fiskalnega sveta Davorin Kračun takšne številke pričakoval, pa je rast nižja od pričakovanj Gospodarske zbornice Slovenije. Ta ocenjuje, da se bo gospodarska rast v drugem četrletju umirila, in sicer predvsem zaradi počasnejše rasti izvoza in slabšega vremena, kar niža izkupiček v gostinstvu ter otežuje izvajanje del v **gradbeništvu**. Del te rasti se bo tako prenesel v naslednja četrletja, pričakujejo.

Bolj ugodni pa so podatki ob izločitvi sezone in koledarja; v tej primerjavi je bil BDP v prvem četrletju za 0,8 odstotka višji kot v prejšnjem četrletju in za 3,7 odstotka višji kot v prvem četrletju 2018. Tako pravijo tudi na Umarju. "V prvem četrletju ni prišlo do umirjanja gospodarske rasti," je povzela Bednaševa in dodala, da sta tako medletna kot četrletna rast realnega BDP nekoliko višji kot četrletje prej.

Čeprav gospodarske razmere ostajajo ugodne, še zlasti v primerjavi z drugimi članicami

---

evrskega območja, pa v Banki Slovenije ponovno opozarjajo na nekatere strukturne izzive, med drugim na nizko rast produktivnosti. Ta je bila v letošnjem prvem četrtletju le 0,6-odstotna, so sporočili.

Ljubljana, 31. maja (STA)

Foto: STA

Notranjski kmetje: Zaščitne ukrepe zaradi napadov zveri je potrebno izvesti takoj

ZADNJA NOVICA: Ker se na pozive kmetov nihče ne odzove, je Svet KGZS na včerajšnji seji sklenil, da zbornica začne z aktivnostmi za pripravo protesta v Ljubljani. Na njem bodo opozorili na nevzdržne razmere in predstavili zahteve zbornice do vlade za ureditev težav, ki jih imajo prebivalci podeželja z zvermi. Člani Sveta KGZS so povabili tudi vse druge kmetijske nevladne organizacije in civilne pobude, da se jim pridružijo pri pripravi protesta. KGZS je o začetku priprav na protest danes obvestila tudi predsednika vlade in pristojni ministrstvi ter jih pozvala k takojšnjemu izvajanju ukrepov, ki bodo prebivalcem na ogroženih območjih zagotovili varnost bivanja in pridelave hrane.

Objavil-a na spletu **Notranjsko primorske novice** - petek, 31. maj 2019

Grahovo, 29. maj – v Gasilnem domu v Grahovem so se na srečanju zbrali rejci z Notranjske na povabilo Svetovalne službe iz Cerknice. V zadnjih dneh je veliko pozornosti na Notranjskem namenjeno pogostim napadom volkov na živino na Blokah. Kmetje z Blok in Loške doline so se organizirali v iniciativo in skupaj s sorodnimi iniciativama z Dolenjske in Primorske državnemu vrhu in varuhu človekovih pravic poslali poziv po ukrepanju, povezan z vsakodnevnimi napadi zveri v tem delu države.

Foto: KGZS

Kmetijsko gozdarska zbornica in Kmetijski zavod Ljubljana, ki zastopajo kmete po strokovni plati, poskušajo tudi vplivati na državne inštitucije, kmetom pa svetovati oziroma pridobiti njihovo mnenje o možnih učinkovitih varovalih živine in drobnice pred napadi divjih zveri. O aktualnosti priča podatek, da se je na sredin dogodek v Grahovem v pičlih treh urah odzvalo okrog 70 kmetovalcev, nekateri so prišli celo iz oddaljenega Kostela. Dogodke je vodil Anton Zavodnik, specialist za travništvo in pašo na KGZ Ljubljana, ki je zbrane seznanil z možnostmi varovanja živali z različnimi sredstvi,

predstavil je obstoječe zakonske rešitve in predlog zakonodajalcev v zvezi s spreminjajočim se Zakonom o naravi (ZON), ki je trenutno v javni razpravi. Kot strokovnjak za pašništvo pozna delovno področje, si pa prizadeva tudi za zakonsko rešitev, ki bi maksimalno zaščitila kmeta, in do sprejemljive meje posegla v upravljanje z divjimi zvermi.

Tudi Milka Mele Petrič s cerkniške svetovalne službe kmetijskega zavoda zagovarja podobno stališče: »V trenutnih razmerah je potrebno najti ustrezne rešitve in kmetom predstaviti različne pristope k varovanju živali. Dogodek je tudi priložnost, da se vodstvo zbornice seznanji z mnenji kmetov in v pogajanjih z ministrstvom zavzame ustrezna stališča.« Cerkniška svetovalna služba – tako Petričeva -, tudi podpira civilne iniciative, saj je pomembno, da v Ljubljani spoznajo, da na Notranjskem niso obrobni kraji, temveč je področje poseljeno, ljudje pa se ukvarjajo z različnimi gospodarskimi panogami, tudi kmetijstvom.

Veliko število prisotnih je izrazilo jasno stališče – predlagani ukrepi zaščite, od ovčarskih psov do tehničnih varoval, so za to področje neustrezni. Kmetje opozarjajo na neživljenjskost predlaganih ukrepov, saj naj bi preveč posegli v običajni prehranjevalni ritem živali, kmetom pa naložili preveč nekoristnega dela. «Naj obore predstavljamo dnevno in s tem uničujemo travino?» ali »Se odločevalci v Ljubljani s tem, ko nam predlagajo visoke ograje, ne zavedajo, da to potegne za seboj veliko birokracije, ki se nanaša na **gradbeni zakon**?« ali »Kakšno je strokovno znanje strokovnjaka bi v poletnih mesecih ponoči, ko se živina pase, le-to zapiral v hleve, čez dan, ko zaradi vročine počiva, pa bi jo spustil na pašnik?«

Foto: KGZS

Slišati je bilo vrsto pripomb, od tega, da materialna odškodnina, priznana zaradi škodnega dogodka, ne odtehta nematerialne vrednosti, ki jo ima poškodovana žival za lastnika, do opozorila, da tako ljudje živijo v nenehnem strahu in stresu, ki ob napadu slabo vpliva tudi na njihove živali. Iz oddaljenega Kostela se je dogodka udeležila Barbara Štimac, ki primerja svojo čredo čistokrvnih drežniških koz, vpisanih v popolnoma sledljivo rodovno knjigo, z evidenco volkov in medvedov, za katere nihče natanko ne ve, koliko jih je. Sprašuje se, ali ščitimo eno živalsko vrsto na račun druge.

Predstavniki svetovalne službe so stališča kmetov s podpisi prenesli k strokovnim organom zbornice, ob tem pa kmetje pričakujejo, da bodo njihova stališča zastopali v pogajanjih z obema ministrstvi.